DE SCHOLIIS THEOCRITEIS VETUSTIORIBUS QUAESTIONES SELECTAE.

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE

ACADEMIAE WILHELMAE ARGENTINENSIS

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

CAROLUS BUCK

ALSATA.

ARGENTORATI

APUD CAROLUM I. TRUEBNER.

MDCCCLXXXVI.

Aulae Vimariensis officina typographica.

HERMANNO VOIGTLAENDER-TETZNER

AMICO CARISSIMO

D. D.

AUCTOR

Caput I.

DE SCHOLIORUM IN THEOCRITUM VETUSTIORUM INDOLE UNIVERSA.

Scholia in Theocritum vetustiora ceteris codicibus fidelius pleniusque servata exstare constat in codice Ambrosiano C 222 ord. inf. saec. XIII [1]), quo codice usus scholia primum edidit Christophorus Ziegler (Tubingae 1867); pauca a se rectius lecta addidit Guilelmus Studemund in Anecdotorum Variorum volumine I (Berolini 1886) pag. 247 [2]). Quamvis autem omni genere vitiorum depravata scholia in codice Ambrosiano legantur, hoc unum neminem effugere potest, stirpem scholiorum et eorum, quae Zieglerus edidit, et plurimorum ex eis, quae Ahrensius ex diversissimis codicibus congessit, ex uno et eodem manasse commentario. Cuius commentarii specimen integrum cum ad nostra tempora non permanserit, in eo maxime nobis elaborandum est, ut resectis additamentis noviciis genuina antiqui illius commentarii membra, quantum fieri possit, restituamus. Hoc negotium postquam auctore *Guilelmo Studemund,* cuius consiliis Argentorati uti mihi licuit, suscepi, praeceptor ille carissimus Vratislaviam avocatus est neque ea, qua solebat, cura studia mea regere potuit.

At, cum gravissimae commutationes per longum saeculorum spatium effectae sint, multae in illo negotio persequendo

---

[1]) „Scholiorum in libris traditorum duo potissimum genera" distinguenda sunt, „*recentiora* grammaticis Byzantinis inde ab saec. XIII debita, et *vetustiora*, quibus antiquior origo vindicanda est." (vid. Ahrensii editionem Theocriti, II (Lipsiae 1859) Praef. p. XXVI § 4).

[2]) Varia, quae celeberrimo codice Ambrosiano C 222 ord. inf. continentur, scripta diligentissime enumeravit Studemundus Anecd. Var. I pag. 237—247.

difficultates tironi oboriuntur. Ex illo enim commentario iterum iterumque tractato primum nonnulli alii et multo breviores effluxisse videntur, adiectis simul non paucis alienae atque deterioris doctrinae frustulis. Qui commentarii cum per longum tempus descripti atque recentioribus additamentis adaucti et multis exemplaribus divulgati essent, postremo scholiasta aliquis uno quod ex multis compilabat corpore omnem illam doctrinam comprehendere conatus est, cuius hominis docti operae omnia quae nunc supersunt scholia Theocritea vetustiora debentur. Nam huius corporis complura hodie supersunt exemplaria plus minusve circumcisa,[1]) quorum optimum esse Ambrosianum supra dixi.

Illo, quem enarravi, modo ‘scholia vetustiora’ orta esse multis comprobatur argumentis. Etenim scholiasta ipse diversam doctrinae, quam congessit, originem minime occultavit; sed et saepissime affert varias lectiones[2]) et ipse profitetur se pluribus carminum Theocriteorum exemplaribus[3]) usum esse[4]). Quae de verborum Theocriteorum contextu ipso concludi possunt, eadem pertinent ad scholia, quibus, quia adnotationes[5]) ad has varias lectiones spectantes in

[1]) Qui, quae discrepantia inter singulos codices intersit, accuratius cognoscere cupiat, is comparet e. g. cum Ambrosiani prolegomenis et hypothesi Id. IV ea, quae ex Mediceo XXXII 37 saec. XIV (de quo codice conferas Bandinii Catalogum codd. graec. bibl. Laurentianae tom. II pag. 197 sqq.) editioni scholiorum a se curatae addidit Zieglerus, quippe cuius codicis librarius [qui pronomen „οὗτος“ in deliciis habuisse videtur (cfr. p. 99: οὗτος ὁ Θεόκριτος, οὗτος δὲ δοκεῖ, οὗτος ἐμφανής, οὗτος τάχα ἂν)] saepenumero breviorem contextum effecerit.

[2]) Zieglerus p. 23 (II 59). — Z. p. 23 (II 60). — Z. p. 24 (II 85). — Z. p. 44 (V 109: tres lectiones: αὖαι, ἄζαι, αὐταί). — Z. p. 48 (VI 16). — Z. p. 50 (VI 36) etc.

[3]) Z. p. 48 (VI 11): ἐὰν δὲ ὡς ἔν τισι ῥαίνει, τὴν κύνα. — Z. p. 49 (VI 29): τινὲς δὲ ὑλακτεῖν γράφουσιν. ... οἱ δὲ προστακτικῶς ὑλάκτει. — cfr. Ahrensium II p. 393, 11 (ad Id. XV 60): ἔν τισι γράφεται καὶ ἐξ αὐλᾶς ὦ μᾶτερ. — Ahr. II p. 317, 19 (ad Id. X 17): διχῶς γὰρ γράφεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις. — Ahr. II p. 338, 21 (ad Id. XI 41): γράφεται γὰρ ἔν τισι καὶ οὕτω. etc.

[4]) Non multum interest, utrum referamus hoc ad hunc ultimum scholiastam an iam ad eos, qui proxime hunc antecesserunt.

[5]) Z. p. 11 (I 56): Αἰολικόν-Αἰπολικόν. — Z. p. 50 (VI 36).

scholiis leguntur, illa exemplaria instructa videntur fuisse. Nec raro ad eosdem locos bina vel terna scholia adscripta leguntur, quorum alterum vel tertium adverbio „ἄλλως“[1]) introducitur, quo adverbio plerumque indicatur scholium diversae originis vestigia prae se ferens; atque fit etiam, ut hoc „ἄλλως“ omittatur[2]). Quamvis igitur multa insint alienae doctrinae indicia, valde tamen is erret, qui opinetur ubique nobis fragmenta studiorum diversorum qui in explicando Theocrito versarentur hominum doctorum servata esse; immo habemus saepenumero eiusdem scholii, quod integrum inerat in illo genuino commentario, diversas ac plus minusve bene traditas species sive potius recensiones[3]) vel singulas eius partes[4]) ex variis, qui ex illo commentario fluxerunt, codicibus a compilatore quodam non sine socordia transscriptas.

Tria autem potissimum numero fuisse corpora scholiorum, quae compilator ille in unum conscripserit, mihi quidem persuasum est.

Nam in scholio ad Id. I 56 (Z. p. 11) ter lectiones *Αἰολικόν* et *Αἰπολικόν* confuse tractantur[5]):

I. *Αἰολικόν* (cod. *Αἰπολικόν*): *ἀπατητικόν, ποικίλον, ἐκπληκτικὸν καὶ ὃ ἄν τις διὰ κάλλος θαυμάσῃ· ταῦτα γὰρ δύναται τὸ αἰολίζειν.* — *Ἢ οἷον αἰπόλος [ἂν] θαυμάσαι· ἢ Αἰολικῶς* (*ἀπατῶν* addidit Ahr.)· *οἱ γὰρ Αἰολεῖς ἐπὶ ἀπάτῃ διαβάλλονται.*

Hoc scholium mixtis his duobus, quae apud Ahrensium

---

[1]) Z. p. 15 (I 97). — Z. p. 16 (I 109). — Z. p. 16 (I 117: ἄλλως — ἄλλως (bis)). — Z. p. 17 (I 118). — Z. p. 51 (VII 6. 7: ἄλλως — ἄλλως (bis)). — Z. p. 69 (X 18). — Z. p. 70 (X 34). etc.

[2]) Z. p. 15 (I 93): Ἄνυε μοίρας. — Z. p. 39 (V 15): Βαίτα. — Z. p. 52 (VII 7): ἐκ ποδὸς ἄνυε.

[3]) Cfr. adn. 1) et quae paulo infra tractantur scholia ad Id. I 4 et Id. I 117 etc.

[4]) Cfr. Scholia ad III 49. Has esse partes unius et eiusdem scholii antiqui infra demonstrabitur.

[5]) Ahrensii scholiorum corpus, ubi saniorem vel pleniorem scholiorum formam praebere mihi videbatur, adhibui ad explenda et emendanda scholiaZiegleriana.

disiuncta exstant, exortum est (Ahr. II p. 59, 14—19 et p. 59, 23—60, 3):

a) Αἰπολικόν τι θάημα: ἤγουν θαῦμα, οἷον αἰπόλος ἂν θαυμάσειε διὰ τὸ κάλλος. γράφεται καὶ χωρὶς τοῦ π αἰολικόν, τὸ ἀπατητικόν· αἰολίζω γὰρ τὸ ἀπατῶ, καὶ Σοφοκλῆς

μηδ' αἰόλιζε ταῦτα (Soph. frg. 854 W.).

τοῦτο δὲ ἔφη δι' ὑπερβολὴν τοῦ κάλλους.

b) [Ἢ] αἰολικὸν (θάημα: Gen.[b]): ἀπατητικόν, ποικίλλον, [ἐκπληκτικὸν καὶ ὃ ἄν τις διὰ κάλλος θαυμάσῃ·] ταῦτα γὰρ δύναται τὸ αἰολίζειν. (ἢ Αἰολικῶς ⟨ἀπατῶν⟩ Gen.[b])· οἱ γὰρ Αἰολεῖς ἐπὶ ἀπάτῃ διαβάλλονται κ. τ. λ.

Quae verba in scholio Ziegleriano latius diductis litteris distinxi, ea ex hoc posteriore; quae maioribus, ea e priore scholio Ahrensiano petita sunt.

II. Γράφεται χωρὶς τοῦ π Αἰολικόν· αἰολίζειν γὰρ τὸ ἀπατᾶν· Ἱεροκλῆς (Toupius Σοφοκλῆς)

μηδ' αἰόλιζε ταῦτα.

Hoc scholium efficitur altera parte scholii, quod supra ex Ahrensio II p. 59 exscripsimus. Neglecta est prior pars, quae scholio, quod numero I. signavimus, continetur.

III. Αἰπολικόν (Αἰολίχον Ahr.): αἰόλον τι καὶ ποικίλον θέαμα. ἢ Αἰολικόν. Αἰολεῖς γὰρ οἱ Αἰτωλοί· ἐξ Αἰτωλίας δέ φησι τὸ ποτήριον κεκομίσθαι.

In hoc tertio quoque scholio olim variam lectionem αἰπολικόν tractatam fuisse colligi potest cum ex lemmate Αἰπολικόν, quod nunc quidem cum scholio non congruit, indicat autem sine dubio genuinam formam pleniorem [1]); tum ex eis, quae Ahrensius ex codicibus 5. Gen.[b] addidit: γράφεται δὲ αἰπολικόν (II p. 59, 22).

Eidem causae tribuendum est, quod ad Id. I 85 legimus tria haec scholia, quae pertinent ad participium ζάτεισα sive ζατοῖσα [2]) (Z. p. 14):

---

[1]) Quod si admittimus, Ahrensii coniectura Αἰολίχον supervacanea fit. Cfr. etiam lemma num. I, quod in cod. legitur αἰπολικόν, a Zieglero in αἰολικόν commutatum.

[2]) Cfr. Ahr. II p. 474 adn. ad p. 69, 2. „Ex mente scholiastarum

I. ζάτεισα: Αἰολικὸν τὸ ζάτεισα, διὸ καὶ βαρύνεται. συναπτέον δὲ τοῦτο τοῖς ἐπάνω· πάντη δὲ πλανᾶται ζητοῦσα αὐτόν. εἰρωνευόμενος δὲ λέγει πρὸς αὐτόν· αὐτὸς γὰρ μᾶλλον ἐζήτει. διὰ τοῦτο καὶ δύσερως. τινὲς δέ φασιν, ὡς οὐ διὰ τὴν Νύμφην, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως θυγατέρα, δι' ἣν καὶ ἐπηρώθη.

II. Ἄλλως. ζατοῖσα: Αἰολικὸν ἀντὶ τοῦ ζητοῦσα. εἰρωνεύεται δέ· ζητεῖ γὰρ αὐτὸς μᾶλλον, οὐ ζητεῖται ὑπὸ τῆς Νύμφης. ἢ καὶ παρηγορητικὸς ὁ λόγος.

III. Τὸ δὲ ζητοῦσα οὐκ ἔστι Δωρικόν· εἰ γὰρ ἦν, εἴρητο (cod. εἴρηται) ἂν ζατοῦσα. Cuius scholii forma cum manifesto manca atque falsa sit, meliorem ex Ahrensio (II p. 69, 9) adscribo hanc: Ζατοῖσα βαρέως, ἐπεὶ Αἰολικόν, διὸ σημαίνει τὸ ζητοῦσα. Gen.[b]; εἰ δ' ἦν Δωρικόν, εἴρητο ἂν ζατεῦσα. p. Gen.[b]

Tria autem illa de quibus dixi scholiorum corpora ex eodem praecipue fonte hausta esse consideratis his scholiis colligo: Legimus ad Id. I 4 (Z. p. 6):

I. Αἴκα: εἴκε τροπῇ τῆς ει εἰς αι, τὸ δὲ α τοῦ συνδέσμου. κακῶς δὲ ἐξέτεινε, τῶν Δωριέων εἰς α βραχὺ τρεπόντων, ὡς Ἄρτεμις Ἄρταμις . . . κατιὼν δὲ καὶ συστέλλει.

II. Αἴκα: ἀντὶ τοῦ εἴκεν ἐστὶ τὸ αἴκα. ἀλλὰ τὴν ει τρέπουσιν εἰς αι, τὸ δὲ ε τρέπουσιν εἰς α βραχύ, οἷον Ἄρτεμις Ἄρταμις. κακῶς οὖν ὁ Θεόκριτος ἐκτείνει τὸ α τοῦ δυναμικοῦ συνδέσμου τοῦ κα (cod. κε).

III. . . τῶν γὰρ Δωριέων εἰς α βραχὺ τρεπόντων, οὗτος ἐξέτεινε καὶ συνέστειλεν.

Sufficit, ut quae verba latius diductis litteris expressa sunt inter se comparentur: statim apparebit, ex eodem scholio haec omnia esse derivata.

---

potius ζάτοισα scribendum. Hoc vero tum demum vere Aeolicum est, si a ζατόω ducitur; a ζητέω Aeolica participii feminini forma est ζάτεισα, quod ipsum in poetae verbis optimi libri k D[b] praebent." Nonnulli codices deteriores habent ζατεῦσ' sive ζατεῦσα; cfr. Theocrit. ed. Fritzsche-Hiller (Lipsiae 1881) „Kritischer Anhang" p. 322.

Idem pertinet ad schol. Id. I 117 (Z. p. 16):

I. Ἀρέθοισα: κρήνη Σικελική. δοκεῖ δὲ αὕτη ὑπὸ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ πληροῦσθαι. ἔστι δὲ καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἄλλη ἐν Σάμῳ.

II. Ἄλλως. Ἀρέθουσα: κρήνη ἐν Συρακούσαις. φασὶ διὰ πελάγους Ἀλφειὸν ἥκειν . . ὥς φησιν Ἴβυκος παριστορῶν περὶ τῆς Ὀλυμπίας φιάλης.

III. Ἄλλως. Ἀρέθουσα: ὅτι Σικελικὴ κρήνη, πρόδηλον. δοκεῖ δὲ ὑπ' Ἀλφειοῦ πληροῦσθαι. ἔστι δὲ καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἄλλη ἐν Σάμῳ·

παρ κόρακος πέτρῃ καὶ ἐπὶ κρήνῃ Ἀρεθούσῃ (Hom. ν 408).

Χαριέντως δὲ καὶ Ἐπαφρόδιτός φησιν, ὅτι ἀρεθούσας καλοῦσι τὰς κρήνας.

Eadem [1]) ratio valet in scholiis ad Id. VII 52 (Z. p. 54—55), ubi haec legimus:

I. Ἔσσεται Ἀγεάνακτι: ἑαυτὸν παρεισάγει Λυκίδας Μιτυληναίου τινὸς ἐρῶντα καὶ τοῦτο εὐχόμενον. ᾄδει οὖν ταῦτα εἰς τὸν Ἀγεάνακτα εὐχόμενος αὐτὸν ὑγιᾶ ἀπελθεῖν εἰς Μιτυλήνην, καὶ ὅταν δύνωσιν οἱ ἔριφοι καὶ καταφέρηται ὁ Ὠρίων εἰς τὸν ὠκεανὸν καὶ ὁ νότος πνέων ἐλαύνῃ τὰ κύματα, ἐὰν ἐμὲ τὸν Λυκίδαν τοῦ ἐρᾶν παύσῃ.

II. Χ' ὥταν: δυνόντων γὰρ τῶν δύο ἐρίφων σφοδροὶ κατὰ θάλασσαν γίνονται χειμῶνες. — Ὅταν γοῦν, φησί, τῶν ἐρίφων ἑσπερίας δυκόντων τὸ πέλαγος ὁ νότος ταράσσῃ [καὶ] ὅταν ὁ Ὠρίων εἰς τὸν ὠκεανὸν καταφέρηται, χειμῶνες γίγνονται.

III. Εἰς Μιτυλήνην: ἐπειδὴ Μιτυληναῖος ὢν [ὁ Ἀγεάναξ] μέλλει χωρίζεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, φησίν, ὅτι αὐτῷ καλὸς πλοῦς ἔσται, κἂν χειμῶνος πλέῃ, ὥστε τοὺς μὲν ἐρίφους ἑσπέρας δύνειν καὶ τὸν Ὠρίωνα καταφέρεσθαι, τὸν δὲ νότον ταράσσειν τὸ πέλαγος. κατασταθήσεται δέ, φησίν, ὁ χειμών, καὶ εὐπλοήσει ὁ Ἀγεάναξ, ἂν αὐτὸν τοῦ ἐρᾶν παύσῃ χαρισάμενος τῆς ὥρας.

---

[1]) Cfr. etiam Z. p. 29 (Id. III 29) tria scholia ad Τηλέφιλον spectantia.

Quodsi quis forte suspicabitur hunc scholiorum consensum pendere ex contextu poetae ipso, is velim animadvertat neque *καταφέρεσθαι* neque *δύνειν*, quibus verbis tria illa scholia omnia consentiunt, apud Theocritum legi, neque verbum *παύσῃ*, quod habent scholia primum et tertium, neque *ταράσσειν*, quod praebent scholia alterum et tertium.

Multo frequentiora videlicet sunt gemina scholia[1]), quibus unum idemque quod olim fuerat scholium vario modo expressum continetur; in his igitur scholiasta sive nimiae similitudinis specie commotus sive nescio quo arbitrio ductus tertium videtur omisisse.

Hoc scholiorum consensu adiutis quamquam intellegere nobis licet, qua ratione et via scholiasta corpus scholiorum composuerit, quae sit scholiorum quorundam aetas, quo modo factum sit ut in ipsis his duplicibus vel triplicibus scholiis plurimae hient lacunae[2]): haec tamen omnia non satis firmam subministrant normam, qua uti possimus ad dissuendas genuini illius commentarii reliquias.

Altera igitur circumspicienda est via, quam praeter hanc ingrediamur. Etenim in perlustrandis singulis scholiis diligenter quaerendum est, num ad ipsum de quo agitur poetae locum concepta sint, et utrum propter ampliorem accuratioremque enarrandi diligentiam ac propter auctorum qui excitantur nomina maiorem antiquitatem sibi vindicare videantur, an communioris illius doctrinae, quae propria erat posterioris aetatis studiorum scholasticorum, vestigia prae se ferant. Qua ratione si utimur, duo imprimis scholiorum genera a ceteris segregantur, quorum altero poetae ipsius verba accuratius ita explicantur, ut quae verba Theocritus more poetico expressit quo facilius intellegantur, soluta red-

---

1) Cfr. Z. p. 15 (I 93): *Ἄννε μοίρας.* — Z. p. 30 (III 40 et 41). — Z. p. 39 (V 15): *Βαίτα.* — Z. p. 53 (VII 23): *Οὐδ' ἐπιτυμβίδιαι.* — Z. p. 55 (VII 57 et 59). — Z. p. 56 (VII 69) etc.

2) Cf. supra: p. 9, Id. I 85 num. III; p. 9, Id. I 4 num. III; p. 10, Id. I 117 num. II; etc.

dantur oratione, quod scholiorum genus vulgo sub *παραφράσεων* nomine fertur; alterum versatur in enarrandis rebus mythologicis, quae narrationes apud Graecos *ἱστορίαι* appellabantur. Atque de harum historiarum quidem antiquitate nemo dubitabit, qui perlegerit cum alia scholia tum illud, quod vera Alexandrina imbutum est doctrina, quo agitur de Pane deo (ad Id. I 3, Z. p. 6); accuratiore autem quaestione indigent paraphrases, quarum in ipsa natura cum positum sit, ut poetae verborum vestigia accuratissime sequantur, de tempore, quo factae sint, certi quicquam statui non potest.

Caput II.
DE SCHOLIIS PARAPHRASTICIS.

§ 1.
Quae fuerit genuina scholiorum paraphrasticorum forma.

Magna scholiorum pars eius est generis, quod paraphrasium sive metaphrasium nomine comprehendere solemus. Quarum quantumvis copiose et abunde fons manet, adeo tamen discrepant singuli loci inter se atque ad singulos poetae locos tam diversa est paraphrasium[1]) ubertas — quin etiam est ubi omnino deficiant —, ut hanc genuinam paraphrasium formam fuisse minime concedendum sit, sed exstitisse olim paraphrasin credamus, quae omnia Theocriti verba pari modo respexerit, cum praesertim non raro plura poetae verba in scholiis paraphrasticis reddita sint, quam quae necessario una opera explicanda erant. Itaque a vero non longe aberrabimus, si continuam per singula carmina paraphrasin, cuius fragmenta tantum scholiasta servaverit, olim perrexisse credemus; circumlatum igitur olim esse librum,

[1]) Vocabuli „paraphraseos" plurali numero usus sum non ad diversa eius genera, sed ad singulos scholiorum locos, ubi ea obviam fit, significandos.

in quo infuerit Theocritus oratione pedestri redditus, cuiusmodi librorum vestigia in alios quoque poetas conscriptorum multa deprehendi possunt. Quo libro commentator ille usus est in componendo suo ad Theocriti carmina commentario. Hanc autem fuisse genuini commentarii formam suspicor, ut continua paraphrasis iam inde a principio interspersa fuerit variis alius generis scholiis, quod idem in scholiis Pindaricis factum esse statuit C. Lehrsius.[1])

Quae continuatio cum nunc quidem perpaucis locis in promptu atque ante pedes posita, saepissime interiectis alius generis scholiis admodum longioribus oblitterata et obscurata sit[2]), non mirum est, quod nondum satis ab hominibus doctis perspecta est, praesertim si consideraveris, quantas haec paraphrasis per longa tempora iterum iterumque praecisa commutationes et perturbationes sustinuerit. Nihilo tamen minus vel eis locis[3]), ubi paraphrasis omnino deesse videtur, vestigia huius continuationis accuratius perscrutanti apparent. Accedit recentiorum scholiorum exemplum, quorum paraphrases, quamquam eas primitus continuos fuisse constat, saepe similiter abruptam et circumcisam formam praebent.

Vetustioris autem illius, de qua agitur, paraphraseos auctoritas eo corroboratur, quod nulla in eius reliquiis deprehendimus vestigia illius generis dicendi, quod proprium est inferioris aetatis scholiastarum, quo reliqua scholia paene omnia quasi notis quibusdam grammaticastrorum insignita sunt. Neque usquam[4]) obviam fit particula *καί*,[5]) qua alibi

---

[1]) Cfr. Lehrs, Die Pindarscholien (Lipsiae 1873) p. 16, 7.

[2]) Cfr. Schol. Id. I 1 et I 3 (Z. p. 5 et 6), ubi paraphrasis ad v. 3 pertinens sequitur paraphrasin versuum 1 et 2 post totius paginae intervallum.

[3]) Cfr. Cap. II § 2.

[4]) Qui loci huic sententiae repugnare videntur, ad unum omnes posteriori aetati debentur. Cfr. quae § 3 disserui de schol. Id X 22: *ἀνάκρουσον καὶ ἀναφώνησον* (infra p. 21).

[5]) Cfr. Schol. Id. I 43 (Z. p. 9): *ἀντὶ τοῦ τεταυρισμένος καὶ πεφυσιωμένος καὶ ἐξωγκωμένος.* — Schol. Id. I 64 (Z. p. 13): *τοῦτο λέγεται ἐπῳδὴ καὶ πρόασμα καὶ ἐπιμελῴδημα.* — Schol. Id. I 134 (Z. p. 18): *Ὄχνας καὶ ἀπίους καὶ ἀχλάδας.*

sescentiens complura synonyma ita coniunguntur, ut alterum alterum in explicando excipiat et suppleat; neque magis contrarius ille explicandi modus[1], quo alibi saepissime verba nulla coniunctione conexa ponuntur; neque magis denique illud „ἤτοι“ et „τουτέστιν“ et similia, qnae vocabula eidem rationi inserviunt. Immo simplici modo et ab illo recentiore dicendi colore alieno redduntur singula poetae enuntiata verbis minus poetico more expressis.

§ 2.

Quo modo ea paraphraseos forma, quam nunc legimus, exorta sit.

Scholiasta, quamvis multa ex paraphrasi deprompserit, solet tamen in singulis locis verba paraphrastica quam angustissimis terminis, qui plurimum singulorum binorumve versuum spatio expleantur, circumscribere.

Cuius moris si rationem habemus, multa, quae horum paraphraseos fragmentorum propria sunt, explanantur: cur breviores sermones personarum, quas poeta loquentes inducit, optime in paraphrasi redditi sint[2]; cur locorum, qui epico fere more narratas res continent et ob eam rem minus facile in frusta discerpi possunt, summa sententiarum tantum exprimatur[3]; cur, ubi sequitur accuratior vocabuli alicuius explicatio, paraphrasis usque ad hoc vocabulum perducatur, tum praecidatur[4]; cur scholiasta non paucis locis, ad quos

---

[1]) Cfr. Schol. Id. I 55 (Z. p. 11): *ὑγρὸς οὖν ἄκανθος ὁ διερός, ὁ δίυγρος, ὁ ὄζων (?), οἷον ἔνυδρός τις εἶναι δοκῶν.* — Schol. Id. I 29 (Z. p. 8): *Μαρύεται: ἐπίκειται, ἐπιγέγραπται, κατὰ κύκλον ἔρχεται.* — Schol. Id. III 49 (Z. p. 31): *Ὁ τὸν ἄτροπον: ἄτρεπτον, ἀμετακίνητον, αἰώνιον καθεύδων ὕπνον.* — Schol. Id. III 51 (Z. p. 32): *Βέβαλοι: ἀμύητοι, ἀμυστηρίαστοι, μυστήρια μὴ ἔχοντες (βέβηλα).*

[2]) Cfr. Schol. Id. VIII in initio (Z. p. 62) et Cap. II § 3.

[3]) Cfr. exempla, quae paulo infra ex schol. Id. II exscripsi.

[4]) Id. I 23—25:

αἰ δέ κ᾽ ἀείσῃς,
ὡς ὄκα τὸν Λιβύαθε ποτὶ Χρόμιν ᾆσας ἐρίσδων,
αἶγα δέ τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι, κ. τ. λ.

Schol. Id. I 24 (Z. p. 8):
Ὡς ὅκα τὸν Λιβύαθε: ἐὰν δὲ ᾄσῃς, ὡς ᾖσάς ποτε ἐρίζων πρὸς

paraphrasin dare volebat ad verbum expressam, eam mediis in rebus interrumpat, postquam quae ad angustius propositum pertinent, ea exsecutus est[1]).

Hac interpretandi ratione licet maximo opere evanuerit genuina continuatio, multa tamen vestigia ei, qui dedita opera rem perscrutatus erit, conspicua fient:

Ad Id. I 92 et 93 legimus in scholiis (Z. p. 15):

92. *Τὼς δ' οὐδέν:* οὕτως εἰπόντων, οὐδέν τι ἀπεκρίνατο ὁ Δάφνις, ἀλλ' ἐσιώπα.

93. *Πικρὸν ἔρωτα:* ἀλλὰ τὸν αὐτοῦ ἔρωτα ἐπέραινε καὶ[2]) διήνυε μέχρι καὶ τῆς μοίρας.

Haec verba egregie ostendunt, qua ratione scholiasta genuinam continuationem dissolverit. Nam haec olim sine dubio fuerat paraphraseos forma: *οὕτως εἰπόντων, οὐδέν τι ἀπεκρίνατο ὁ Δάφνις, ἀλλὰ τὸν αὐτοῦ ⟨πικρὸν[3])⟩ ἔρωτα ἐπέραινε καὶ διήνυε μέχρι τῆς μοίρας* ad circumscribenda haec poetae verba:

> τὼς δ' οὐδὲν ποτελέξαθ' ὁ βουκόλος, ἀλλὰ τὸν αὐτῶ
> ἄνυε πικρὸν ἔρωτα καὶ ἐς τέλος ἄνυε μοίρας.

Scholiasta autem ea, quam supra exposuimus, norma ductus unum hoc enuntiatum in duas partes discerpsit, quarum

---

τὸν ἀπὸ Λιβύης Χρόμιν, αἶγά σοι δώσω. Sequitur deinde scholium ad voc. *διδυματόκον* pertinens: φασὶ δὲ τὰς πολυτόκους καὶ πολυχύλους εἶναι, ἤγουν πολυγαλάκτους. 25. *Διδυματόκον:* δίδυμα τετοκυῖαν ἐς τὸ τρὶς ἀμέλξαι· πολὺ γὰρ ἔχουσι γάλα οἱ διδυματόκοι.

[1]) Cfr. Schol. Id. VII 115 (Z. p. 59): *Τὰ ἑξῆς·* ὑμεῖς, ὦ μήλοισιν ἐρευθομένοισιν ὁμοῖοι Ἔρωτες, Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος νᾶμα λιπόντες, *καὶ τὰ ἑξῆς,* ἐρασθῆναι ποιήσατε τὸν Φιλῖνον. — Schol. Id. VII 99 (Ahr. II p. 268, 15): *Οἶδεν Ἄριστις:* τὰ περὶ Ἀρίστιδος διὰ μέσου κεῖται. τὸ δὲ ἑξῆς· οἶδεν ὁ Ἄριστις, ὡς ἐκ παιδὸς Ἄρατος *καὶ τὰ λοιπά.* — De vocabulorum *τὰ ἑξῆς* sive *τὸ ἑξῆς*, quibus haec scholia *introducuntur,* usu vide quae exposui Cap. II § 4.

[2]) Hoc loco non habemus illud „*καί*", quod apte „*καί* explicativi" nomine appellatur; nam in poetae quoque textu legimus bis *ἄνυε*, quarum formarum priorem scholiasta circumscribit „*ἐπέραινε*" verbo, alteram „*διήνυε*". Cfr. Schol. Rec. Ahr. p. 72, 8.

[3]) Verisimile est adiectivum *πικρόν* ideo in paraphrasi praetermissum esse, quod explicandum erat proprio scholio eiusdem fortasse generis atque illud, quod Ahrensius affert ex codice Barocciano (Ahr. II p. 72, 1).

priorem conclusit verbis *ἀλλ᾽ ἐσιώπα*, quae verba deinde altera genuini scholii parte excipiuntur. Atque veri simillimum est haec duo scholia olim alius generis scholiis, quae nobis servata non sunt, interiectis longius disiuncta fuisse.

Ac ne illi quidem loci, quibus magis universa poetae verborum sententia reddita est, prorsus denegant originem, quam ex continua paraphrasi petierunt. Nam quamvis parum diligenter sese applicent ad poetae versus, incipiunt tamen saepissime ab accuratiore paraphrasi, quae deinde paulatim obscuratur:

Habemus ad Id. II 66 (Z. p. 23) hoc scholium:

66. *Ἦνθ᾽ ἁ τῶ ὑβούλοιο:* ἄρχεται διηγεῖσθαι, ὅπως ἐνέπεσεν εἰς τὸν ἔρωτα. φησὶ δὲ οὕτως· ἦλθεν ἡ τοῦ Εὐβούλου θυγάτηρ Ἀναξὼ κανηφοροῦσα τῇ Ἀρτέμιδι καὶ πομπὴν ἐπαγομένη τῇ θεῷ, αὐτὴ δὲ παρακληθεῖσα ὑπὸ φίλης ἐπὶ θέαν τῆς πομπῆς ἦλθε, φησί, καὶ ἰδοῦσα τὸν Δέλφιν ἠράσθη αὐτοῦ. Continetur hoc scholio quasi argumentum Theocriti versuum inde a v. 66 usque ad v. 77: *εἶδον Δέλφιν*. Initii, quod hoc est apud Theocritum:

ἦνθ᾽ ἁ τωὐβούλοιο κατηφόρος ἄμμιν Ἀναξὼ
ἄλσος ἐς Ἀρτέμιδος,

superest satis plena paraphrasis, deinceps vero, ubi nominatur v. 70 sq. *ἁ Θευχαρίδα Θρᾷσσα τροφὸς ἁ Μακαρῖτις ἀγχίθυρος ναίοισα*, haec in scholio simpliciter redduntur substantivo „*φίλη*“.

Praeterea scholiastae ante oculos fuisse multo integriorem amplioremque ea quae nobis relicta est paraphrasin demonstrari videtur etiam illo, quod altero loco positum est, verbo *φησί*. Quod verbum omnino non congruit cum tota verborum compositione, nisi statuimus olim scriptas fuisse pro altera forma *ἦλθε* et pro *ἠράσθη* formas primae personae *ἦλθον* et *ἠράσθην*, i. e. fuisse artiorem poetae contextus et paraphraseos conexum. Semper enim in his scholiis hoc *φησί*, quod modo praeponitur modo intercalatur, introducuntur personae, quas poeta loquentes fecit [1]), neque

---

[1]) Cfr. Schol. Id. II 71 (Z. p. 23):
Κατεύξατο: ὤρκισε. φησὶ δὲ ὅτι προετράπην (cod. προετράφη)

usquam φησί pertinet ad Theocritum ipsum, nisi in eorum carminum paraphrasibus, quae more epico personarum dialogis locum rarissime dant.

Sed ne receptis quidem illis primae personae formis remota est offensio, quam praebet illud φησί praeter morem paucis tantum eiusdem enuntiati verbis interiectis repetitum. Nec vero corruptela in verbis traditis latet; immo hoc novo argumento probari videtur, quanto amplior genuina paraphrasis fuerit. Probabile enim est in eis, quibus scholiasta usus sit, scholiorum corporibus plura, quae hodie perierint, paraphraseos verba inter prius φησί et posterius φησί exstitisse.

Alia plenioris paraphraseos vestigia latent in locis eis, qui quamquam ceteroqui vix ullum retinuerunt conexum, quo olim cum poetae textu cohaerebant, tamen singulas quasdam ac poetae proprias voces servarunt, veluti exclamationes, quae voces statim legentium animos in se convertunt tamquam a toto reliqui scholii colore abhorrentes.

Acquiescam in enumerandis duobus exemplis, quorum prius legimus in scholio ad Id. II 118 (Z. p. 25):

Ἦλθον: ἦλθον γὰρ ἄν σοι καὶ μὴ μεταπεμψαμένῃ αὐτόματος, ναὶ τὸν γλυκὺν Ἔρωτα, διὰ ταύτης τῆς νυκτός[1]);

alterum in scholio ad Id. IV 29 (Z. p. 35)[2]):

Τήνα: οὐκ ἐφθάρη, φησίν, ἡ σύριγξ οὐδὲ μεμόλυνται, μὰ

ὑπὸ τροφοῦ εἰς θέαν ἐλθεῖν τῆς πομπῆς, καὶ οὕτω συμβέβηκεν ἰδεῖν με τὸν Δέλφιν. Scite enim pro προετράφη Adertus substituit προετράπην, quae forma flagitatur pronominis forma με. Quod scholium ad eandem Simaethae narrationem pertinet. Verbis εἰς θέαν ἐλθεῖν τῆς πομπῆς, quibus similia legimus in priore quoque scholio, indicatur utrumque eodem ex fonte manasse, i. e. eiusdem genuini scholii esse diversas species vel partes.

[1]) Cfr. Theocr. Id. II 118 et 119:

ἦνθον γάρ κεν ἐγώ, ναὶ τὸν γλυκὺν ἦνθον Ἔρωτα,
ἢ τρίτος ἠὲ τέταρτος ἐὼν φίλος αὐτίκα νυκτός, κ. τ. λ.

[2]) Cfr. praeterea scholia ad Id. VI 17, 18 (Ἦ γὰρ ἔρωτι), 19, quae ter allocutionem, qua poeta ipse utitur, praebent, cum alias summatim poetae verba reddant. Alterum exemplum continetur scholiis ad Id. X 56 et 57 (Z. p. 71), ubi ter legimus: ὦ βουκαῖε.

τὰς Νύμφας· ἐπεὶ ὁ Αἴγων ἀπιὼν εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα ἐμοὶ δῶρον αὐτὴν κατέλειπε· δυνατὸς γάρ εἰμι μελῳδεῖν [1]).

Neque dubito, quin non pauca ex eis scholiis, quae tuo iure singulorum verborum interpretamenta nomines, ex continua illa paraphrasi effluxerint. Quod quam recte statuerim, uno et certissimo exemplo confirmabo: Habemus ad Id. XIII 10 (Z. p. 79) hanc paraphrasin:

Χωρὶς δ': οὐδέποτε, φησίν, ὁ Ἡρακλῆς αὐτοῦ ἐχωρίζετο, οὐδὲ μεσούσης τῆς ἡμέρας, οὐδὲ ταῖς ἑωθιναῖς ὥραις, οὔτε [κατὰ] τὸν καιρόν, καθ' ὃν οἱ νεοσσοὶ οἱ ἐν οἰκήματί τινι ὄντες ἀποβλέποιεν εἰς τὴν κοίτην, πτερυσσομένης τῆς μητρὸς καὶ λοιπὸν ἀναχωρούσης, τὴν τελευταίαν ἐνδεχόμενοι τροφήν. Sequitur deinde ad v. 13 scholium pertinens ad vocem σεισαμένας, quod partim desumptum est ex paraphrasi ad v. 10 (πτερυσσομένης), partim propriis scholiastae alicuius additamentis auctum: Σεισαμένας: πτερυσσομένης, ὅπως ὑπὸ τὰς πτέρυγας τοὺς νεοσσοὺς λάβῃ [2]).

Atque simili modo nescio an multa ex brevioribus illis scholiis, quae ad singula vocabula spectant, exorta sint. Introducuntur autem hae explicationes saepenumero verbis ἀντὶ τοῦ, nonnusquam adverbiis ἤτοι, ἤγουν, similibus. Ex loco autem, quem haec adverbia in huius generis scholiis occupant, haud scio an concludi possit, quae fuerit singularum partium origo. Mihi quidem videtur scholiorum, quae in mediis verbis haec adverbia habent, prior pars ex genuina paraphrasi hausta, altera quae post ἀντὶ τοῦ etc. sequitur pars deberi alicui ex recentioribus scholiastis. Itaque, ut exemplo utar, scholii Id. I 150 (Z. p. 18): Κράναισι: ἐπὶ κρήναις ταῖς τῶν Ὡρῶν δόξεις αὐτὸ πεπλῦσθαι, ἀντὶ τοῦ ἐν ἔαρι, ἐπεὶ ἀνθεῖ πάντα τότε verbis inde ab ἐπὶ κρήναις usque ad

---

[1]) Cfr. Theocr. Id. IV 29—31:

οὐ τήνα γ', οὐ Νύμφας, ἐπεὶ ποτὶ Πῖσαν ἀφέρπων
δῶρον ἐμοί νιν ἔλειπεν· ἐγὼ δέ τις εἰμὶ μελικτάς·
κεῦ μὲν τὰ Γλαύκας ἀγκρούομαι, εὖ δὲ τὰ Πύρρω.

[2]) Cfr. Ahr. II p. 313, 1, ubi legitur: Οἰζυρὸς δὲ ὁ ταλαίπωρος; quod adiectivum deinde deprehendimus in paraphrasi p. 313, 3. Vid. Z. p. 68 Schol. Id. X 1.

πεπλύσθαι continieri puto paraphraseos fragmentum, verbis *ἐν ἔαρι κ.τ.λ.* scholiastae additamentum [1]).

Ex contrario ea scholia, quorum in initio illa verba exstant proximo post lemma loco, discerni nequit utrum ex paraphrasi originem duxerint an posterioribus debeantur scholiastis.

Sed iam missis eis, quae certa ratione enucleari non possunt, videamus, num certis exemplis regulae, quas observavimus, comprobentur.

§ 3.
Excerpuntur scholia paraphrastica Idylliorum X et VIII.

Qui memoriam earum rerum revocaverit, quas supra exposui de paraphrasium fatis, vix eo offendetur, quod in his, quae ex Idylliis X et VIII excerpsi, scholiis paraphrasticis miserrime truncata videtur continuatae paraphraseos imago, sed agnoscet his quoque novis exemplis regulas, quas supra posuimus, confirmari.

Ceterum ratione usus sum hac in excerpendis paraphraseos frustulis: Mera scholia paraphrastica latius diductis litteris distinxi. Quae scholia leviore quodam modo cum genuina paraphrasi cohaerere mihi videbantur, ea exscripsi partim, partim commemorasse satis habui. Ubi fieri potuit, corpus Ahrensianum adhibui ad supplenda scholiaZiegleriana.

Idyll. X.

(1) *τὰ δ' ἑξῆς· ὦ ταλαίπωρε θεριστά, τί πεπονθὼς οὔτε τὴν τάξιν ὡς πρότερον διατηρεῖς, οὔθ' ἅμα τῷ πλησίον θερίζεις, ἀλλὰ καθυστερεῖς;*

Vocabulum *βουκαῖε* in paraphrasi non redditur, quoniam peculiari scholio explicatur.

---

[1]) Alia exempla haec adnoto:

Schol. Id. IV 39 (Z. p. 36): *ὅσον αἱ αἶγές φίλαι μοι, τοσοῦτον καὶ σὺ οὖσα προσφιλὴς ἀπέσβης [ἤγουν ἀπέθανες].* — Schol. Id. V 141 (Z. p. 46): *Φριμάσσεο: φριμαγμὸν ἀποδίδου μεθ' ἡδονῆς, [τουτέστι βρενθύου καὶ ἐναβρύνου,] ὦ πᾶσα ἀγέλη.*

Deest paraphrasis ad v. 4.

(5) πῶς, φησίν, οὐκ ἀργότερος ἔσῃ προϊούσης τῆς ἡμέρας, ὁπότε νῦν ἀρχόμενος τῆς ἐργασίας οὐκ ἀποτέμνεις τῆς αὔλακος οὐδέν;

Desunt deinde vv. 7 et 8. Suspicor autem scholii, quod legimus ad vocabulum Ἀτεράμνου, verbum λιθίνης (supple: πέτρης) aut ἀναισθήτου manasse ex pleniore paraphrasi.

(9) Καὶ ἐκτὸς τοῦ προκειμένου ἔργου γίνεται πόθος;

Deest paraphrasis ad v. 10.

(11) Χαλεπόν, φησίν, ἐντέρων κύνα γεῦσαι.

(12) Σὺ μέν, φησίν, ἀπείρατος ἔρωτος τυγχάνεις· ἐγὼ δὲ ἐρῶ ια' ἡμέρας ἤδη.

(13) ἔοικας, φησίν, ἐκ περιουσίας ἀντλεῖν.

Alteram versus 13 partem supplere possumus ex Ahrensii editione, ubi legimus (II p. 316, 2):

ἐγὼ δὲ ἔχω οὐδ' ἅλις ὄξους.

Vocabulo περιουσία, quod (omissis illis adverbiis, quae posteriorum temporum scholiastis adeo in deliciis sunt, ut hoc praecipue loco propterea, quod poeta per proverbium loquitur, sine dubio eis usuri fuerint) ponitur pro voce πίθος, egregie illustratur vetustioris paraphraseos breviloquentia, de qua supra diximus.

Versus 14 paraphrasis servata non est, quippe cuius intricatiore sententia longiora scholia flagitarentur, quae genuinam paraphrasin videntur absorbuisse.

Proximam paraphrasin legimus ad versus 15 verba ἁ Πολυβώτα κ.τ.λ.:

(15) με, φησί, λυμαίνεται θυγάτηρ ἢ θεράπαινα[1]), ἣ πρώην ἡμῖν θερίζουσι παρ' Ἱπποκόωνι οὕτω καλουμένῳ προσηύλει.

Quodsi ab huius scholii verbis θυγάτηρ ἢ θεράπαινα et οὕτω καλουμένῳ recesseris, obtinebis paraphrasin cum Theocriti textu ad verbum congruentem; neque dubium est,

[1]) In textum recipienda sunt verba codicis θυγάτηρ ἢ θεράπαινα, quae quo iure Zieglerus reiecerit, nescio.

quin haec fuerit prior huius scholii forma. Unde autem aliena haec additamenta emanaverint, apparet ex his duobus scholiis, quae ad hunc versum leguntur apud Ahrensium (II p. 317, 15—21): *Ἄδηλον δέ, πότερον θυγατέρα ἢ θεράπαιναν τοῦ Πολυβώτου λέγει* et: *καὶ τὸ μὲν παρ' Ἱπποκόωντι γράφων λέγει τῷ ποταμῷ, τὸ δὲ παρ' Ἱπποκίωνι λέγει οὕτω καλουμένῳ.*

Sequuntur duae paraphrases, quas legimus ad v. 17 et v. 20, non ad verbum factae, sed quibus universa poetae sententia illustretur:

(17) *ὁ δὲ νοῦς· ἁμαρτωλόν σε ὄντα δικαίως μετῆλθέ τι θεῖον περιπεπτωκότα οἷς ἐπεθύμεις κακοῖς.*

(20) *φησίν· ἔλπιζε καὶ σὺ περιπεσεῖν ἐρωτικῶς καὶ μὴ μεγαλορρημόνει.*

Scholii v. 21 verba *κατάτεμνε, θέριζε* fortasse paraphrasi debentur.

Meram paraphrasin habemus ad v. 22: *καί τι, φησί, μέλος ἀνάκρουσον καὶ*[1]) *ἀναφώνησον τῇ κόρῃ· οὕτω γὰρ ἥδιον ἐργάσῃ.*

Longioris cantiunculae, quam profert Bucaeus inde a v. 24 usque ad v. 37, haec paraphraseos fragmenta supersunt:

Decurtata pars v. 27:

(27) *Οἱ μὲν ἄλλοι Σύραν, ἐγὼ δὲ μελίχλωρον ἀποκαλῶ.* Quae verba ex amplioribus terminis in angustos contracta esse illud indicat, quod vel obiecti pronomen *σέ* omissum est.

Apud Ahrensium (II p. 323, 5) legimus ad alteram v. 31 partem hanc paraphrasin: *ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ μανίαν ἔχω.* Quod scholium Ahrensius falso in recentiorum scholiorum numerum recepit, quippe cui viro doctissimo ad unum Idyllium IV codicis Ambrosiani C 222 ord. inf. scholiis uti

---

[1]) Hoc *καί* explicativum formamque *ἀναφώνησον* non deberi genuinae paraphrasi, sed indicare quemlibet posteriorem scholiastam colligi potest ex Ahrensiano scholiorum corpore, in quo ex codice p. eiusdem scholii affertur forma, quae verbis *καὶ ἀναφώνησον* caret. Ibidem servatum est adiectivum *φιλικόν*. Ahr. II p. 320, 20: *Καί τι φιλικὸν μέλος εἰς τὴν κόρην ἀνάκρουσον.*

licuerit[1]); nunc comparatis scholio Ziegleriano ad v. 31: *Ἁ γέρανος: ἀρχομένου σπόρου αἱ γέρανοι φαίνονται* et priore parte scholii Ahrensiani: *Ἁ γέρανος τὤροτρον· ἀρχομένου γὰρ σπόρου αἱ γέρανοι φαίνονται* (altera pars haec est: *ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ μανίαν ἔχω*) unius ac vetusti scholii reliquias superesse apparet.

Continuatur hoc scholium duobus, quae leguntur ad v. 32 et v. 34:

(32) *εἴθε ἐκεκτήμην* (cod. *ἐκεκτοίμην*) *τὰ Κροίσου· ἀμφότεροι ἂν ἦμεν ὥσπερ χρυσοῖ τῇ Ἀφροδίτῃ ἀνακείμενοι.*

(34—35) *σὺ μὲν ἄν, φησίν, αὐλοὺς ἢ ῥόδον ἢ μῆλον εἶχες, ἐγὼ δὲ καλὸν ἄνθος ὡς ἂν σχῆμα λαβὼν ὀρχηστοῦ καὶ ὑπ᾽ ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν ὑποδήματα*[2]). (Deest vocabulum *καινάς*.)

Verborum, quae deinceps cantat Milo, merae paraphraseos frustula partim ex Ziegleriano partim ex Ahrensiano scholiorum corpore expiscati sumus haec:

Ex Ziegleriano hoc: (38) *Ὄντως δὴ καλὰς συντιθεὶς ἀοιδὰς ἐλάνθανες ἡμᾶς, ὦ Βουκαῖε.*

Ex Ahrensiano haec: (39) *ὡς εὖ τὸ τῆς ἁρμονίας εἶδος ἐρρύθμισεν ὁ βουκαῖος.* (Ahr. II p. 325, 8 et 9).

(41) *Θέασαι δέ, φησι, καὶ ταύτην τὴν τραγῳδίαν τοῦ Λυτιέρσου, ἣν μέλλω ᾄσαι.* (Ahr. II p. 325, 18 et 19).

---

[1]) Vid. Ahr. II Praef. p. XIV § 3.

[2]) Zieglerus in ed. carm. Theocr. ad v. 35 haec adnotat: „35. *σχοῖμι* p. et Scholl. cum v. l. *σχῆμα.* — Totus locus nondum sanatus est. Duobus modis eum olim scriptum fuisse colligit Hermann. e v. l. *σχοῖμι.* Vide Opuscc. V. Equidem vereor, ne aliquid exciderit. Cfr. Schol. k.: *σὺ μὲν ἄν — ὑποδήματα.*“ Haec Zieglerus. Equidem nego lacunae agnoscendae subesse necessitatem, siquidem scholiasta in hoc scholio duas illas lectiones varias (*σχῆμα* et *σχοῖμι*) una paraphrasi comprehendisse mihi videtur ita, ut *ἐγὼ δὲ καλὸν ἄνθος* (scil. *εἶχον ἄν*) verba pertineant ad lectionem *σχοῖμι* (cfr. Schol. Rec. Ahr. II p. 324, 2: *εἰ δὲ σχοῖμι γράψεις, οὕτως ἐρεῖ· ἐγὼ δὲ σχοῖμι καὶ ἕξω καὶ ταῦτα ἅπερ σύ.* i. e., quod habet vetus scholium, *καλὸν ἄνθος*), verba autem *ὡς ἂν σχῆμα λαβὼν ὀρχηστοῦ* spectent ad lectionem *σχῆμα.* — Ahrensius praebet simplicem ad lectionem *σχῆμα* metaphrasin.

Praeceptorum, quae deinde poeta Milonem in agricolarum usum exponentem facit, eiusdem fere generis, quo Hesiodus utitur sub finem Operum et Dierum, magis universa sententia exprimitur in scholiis eorum simillimis, quae leguntur ad eos locos circumscribendos, qui prope accedunt ad morem epicum, his:

(46) *φησὶ δεῖν ἀπεστερημένην τοῦ ἀνέμου κεῖσθαι ὑπὲρ τοῦ μὴ διατινάσσεσθαι καὶ ἐπὶ πλέον αὔξεσθαι· οὕτω γὰρ ἂν λιπαρὸς διαμένοι ὁ καρπός.*

(48) *δεῖ τοὺς ἀλοῶντας μεσημβρίας ἀλοᾶν διὰ τὸ ἐπιτήδειον εἶναι τὸν καιρόν· τοὺς δὲ ἀμῶντας ἄρτι λευκαινομένης τῆς ἠοῦς ἄρχεσθαι τοῦ ἀμητοῦ· λήγειν δὲ ἐπισκιαζούσης ἤδη τῆς γῆς*[1].

(52) *ζηλώσατε, φησίν, ὦ γεωργοί, τὸν τοῦ βατράχου βίον, καὶ ἀφθονίαν ἑαυτοῖς καρπῶν περιποιήσασθε, ὅσην ἔχει ἐκεῖνος ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων.*

(54) *ὦ πλούσιε καὶ φιλάργυρε, καλὸν ἂν εἴη συνήθη ἐργάτην σε ὄντα καὶ γεωργὸν φακὸν ἕψειν καὶ τούτῳ τρέφεσθαι, μὴν τρίβει δὲ κύμινον, ὃ δεῖγμα τρυφῆς ἐστι, μήπως δι᾽ ἀπειρίαν τὴν χεῖρα πληγῇς.*

Horum quattuor scholiorum formam ita exortam esse, ut genuina paraphrasis commisceretur cum aliis commentarii scholiis, colligo ex additamentis ad explicandum potius quam ad circumscribendum idoneis, qualia sunt: *ὑπὲρ τοῦ μὴ διατινάσσεσθαι καὶ ἐπὶ πλέον αὔξεσθαι*; *διὰ τὸ ἐπιτήδειον εἶναι τὸν καιρόν; ὃ δεῖγμα τρυφῆς ἐστι*; alia.

Denique extremi carminis valde decurtatae paraphraseos recensiones duae parum diligenter confectae leguntur hae:

(56) *Φιλέργῳ, φησίν, ἀνδρὶ ταῦτα πρεπωδέστατα λέγειν.*

---

[1]) Omisi verba *ἐκκλίνοντας τὸ καῦμα, τουτέστι τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ἠρεμεῖν*, quae apud Zieglerum post *γῆς* leguntur. Suspicor enim in participio *ἐκκλίνοντας* latere infinitivum *ἐλινῦσαι* (infinitivi vero forma flagitatur propter infinitivum *ἠρεμεῖν*), verba autem *ἐλινῦσαι τὸ καῦμα* fuisse lemma idque explicatum esse scholio: *τουτέστι — ἠρεμεῖν*. (Verbum *τουτέστι* est signum posterioris scholiastae ingenii; verbis *τὸ μέσον — ἠρεμεῖν* circumscribuntur verba Theocriti). Cfr. Ahr. II p. 329, 5 et 6: *Ἐλινῦσαι δὲ τὸ καῦμα: ἤτοι τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ἠρεμεῖν.*

τὸν δὲ σὸν ἔρωτα, ὦ βουκαῖε, διηγοῦ σῇ μητρὶ ἐν τῷ θαλάμῳ ἀντ᾽ ἄλλου σπουδαίου.

(57) Λιμηρὸν ἔρωτα: πτωχόν. περὶ τοῦ ἔρωτός σου, ὦ βουκαῖε, καθῆκόν ἐστι τῇ μητρί σου λέγειν ἐν κοίτῃ ἢ ἀνισταμένῃ ὄρθρου, μὴ νῦν ἐμοί.

Idyll. VIII.

Exemplo idyllii X cum satis mihi videar demonstrasse, qua ratione in recuperanda paraphrasi progrediendum esset, Idyllii VIII brevissime enumerabo ea scholia, quae aut merae paraphraseos partes sunt aut ex ea emanasse mihi videntur; quorum priora latius diductis litteris reddenda curavi.

Desunt scholia omnia usque ad v. 5.

(6) ὦ φύλαξ τῶν μυκωμένων βοῶν, θέλεις συγκριθῆναί μοι ταῖς ᾠδαῖς; (7) ἐφ᾽ ὅσον ἂν θέλω.

(9) μεγαλόφωνε, μεγάλα συρίζειν δυνάμενε.

Excerpsi ex Ahrensiano scholiorum corpore recentioris paraphraseos quae supersunt ad hoc carmen, quo melius appareat, quantum dicendi genera utriusque paraphraseos inter se distent:

1—4.

ὁ Μενάλκας, ὥς φασι, πρόβατα βόσκων κατὰ τὰ ὄρη τὰ ἐπιμήκη συνήντησε τῷ Δάφνιδι τῷ χαρίεντι βοῦς νέμοντι. — ἀμφότεροι οὗτοι ἦσαν πυρρότριχες, ἀμφότεροι [δὲ] ἄνηβοι, ἤγουν ἀτελεῖς ἔτι τὴν ἡλικίαν. —. Ἀμφότεροι [δὲ] διὰ σύριγγος μέλπειν δεδιδαγμένοι, (ἀμφότεροι ᾄδειν δεδιδαγμένοι Lips.).

6. 7.

θέλεις ἐρίσαι πρὸς ἐμὲ ᾄδων. διατείνομαί σε νικήσειν ἐγὼ ᾄδων κατὰ τοσοῦτον, καθ᾽ ὅσον ἐθέλω.

8—10.

πρὸς τοῦτον καὶ ὁ Δάφνις ἠμείψατο, ἀπεκρίνατο διὰ

(10) οὔποτέ με νικήσεις, οὐδ' εἰ διαρραγείης ᾄδων.

(11) βούλει ἔργοις μαθεῖν, ὅτι σου καλλίων (Ahr. κρείσσων) εἰμί; Ahr. II p. 288, 7 sq.: θέλεις καταθεῖναι ἆθλον;

(13) τίς ἆθλος ἡμῖν ἀρκέσει, καὶ τίνα καταθήσομεν ἡμῖν ἀντὶ τῆς νίκης;

(14) ἶσον τῇ μητρί, μέγαν.

Desunt omnino scholia inde a v. 20 usque ad v. 25.

(26) ἄγε δή πως ἐκεῖνον ἐφ' ἡμᾶς καλέσωμεν.

τοιούτου λόγου· ὦ Μενάλκα συρικτά, ἤγουν σύριγγι μέλπειν εἰδώς, ἢ μεγάλως συρίζειν δυνάμενος, ποιμὴν προβάτων, ἐξ ὧν τὰ ἔρια τὰ εἰς πόκους ἐπιτήδεια· οὐδέποτέ με σὺ νικήσεις, οὐδ' ὅπως (ἂν) διατεθείης (σὺ ᾄδων).

26. 27.

ἐκεῖνον τὸν αἰπόλον, οὗ παρὰ ταῖς ἐρίφοις ὁ κύων ὁ λευκὸς ὑλακτεῖ, (ἐάν πως ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ δεῦρο, καλέσωμεν, κρινεῖ δηλονότι ἡμᾶς· τουτέστιν εἰ ἦν τρόπος, ὅπως ἂν δεῦρο ἐκαλέσαμεν ἐκεῖνον τὸν αἰπόλον, οὗ παρὰ ταῖς ἐρίφοις ὁ κύων ὁ λευκὸς ὑλακτεῖ, I. M. Y. Gen.[a] Lips.) ἔκρινεν ἂν ἡμᾶς.

30.

πρῶτος δ' οὖν ᾖδεν ὁ Μενάλκας ἰυκτά, ἤγουν λιγύφθογγα, λαχών, τουτέστι κληρωθείς· κ. τ. λ.

31. 32.

εἶτα δὲ ἀμοιβαίαν ᾠδὴν βουκόλοις ἁρμόζουσαν ὁ Δάφνις διαδεχόμενος ᾖδεν.

33—35.

εἴ τι που μέλος προσφιλὲς ὑμῖν ᾖσέ ποτε ὁ Μενάλκας ὁ διὰ σύριγγος μέλπειν ἐπιστά-

(36) καὶ αὐτοῦ τὰ πρόβατα μηδὲν ἔλασσον τῶν ἐμοῦ τρέφοιντο.

(37) εἴπερ ὁμοίως ἀείδει ταῖς ἀηδόσιν ὁ Δάφνις.

(41) ὅπου, φησίν, ἡ ἐρωμένη αὐτοῦ περιπατεῖ, [πάντα] ἔαρ καὶ πάντα νομαί εἰσι καὶ τὰ θρέμματα ἐκτρέφεται· ὅταν δὲ ἀπέλθῃ, ξηραίνεται καὶ ὁ ποιμὴν καὶ αἱ βόες[1]).

(45) ὁ Δάφνις λέγει ... ὅτι ὅπου ἂν ὁ ἐρώμενός μου βαίνῃ Μίλων, πάντα αὔξει, καὶ σμήνη καὶ δένδρα καὶ θρέμματα· ὅταν δὲ χωρισθῇ, καὶ ὁ βουκόλος ξηρὸς γίγνεται καὶ αἱ βοτάναι[1]).

(49) ὦ κόλε (ita scripsi pro καλέ codicis, quoniam haec lectio scholiis ipsis contradicere videtur; cfr. Z. p. 64: ἀντὶ τοῦ ὦ κολοβέ· λέγεται γὰρ κόλος ὁ μὴ ἔχων κέρατα. καὶ Ὅμηρος κόλον δόρυ), ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἐστὶν ὁ μενος, βόσκετε ἐκ ψυχῆς, ἤγουν ἐξ ὅλης τῆς προθυμίας, τὰς ἀμνάδας.

39. 40.

καὶ ἐὰν ὁ Μενάλκας ἀγάγῃ τι ὧδε, χαίρων βοσκέτω πάντα ἀφθόνως.

41—48.

πανταχοῦ ἔστιν ἔαρ, ἔνθα ἡ καλὴ παῖς ἐνδιατρίβει. — πανταχοῦ δὲ οἱ μαζοὶ γάλακτός εἰσι πεπληρωμένοι, καὶ τὰ νεογνὰ τρέφεται ὑπ' αὐτοῦ. —. ἐὰν δὲ ἀποδημῇ, ἐκεῖ, ὅθεν ἀποδημεῖ, καὶ ὁ ποιμὴν ξηρός ἐστιν, ἤγουν τοῦ θαλεροῦ καὶ εὐτραφοῦς ἐστερημένος, καὶ αἱ βοτάναι τοιαῦται. — καὶ ὁ τὰς βοῦς βόσκων αὐότερος — ἀπὸ κοινοῦ — ἀντὶ τοῦ αὖος, ἤγουν ξηρός, καὶ αἱ βόες αὖαι.

49—52.

ὦ τράγε τῶν λευκῶν αἰγῶν ὀχευτά, δεῦρο ὧδε, ὅπου ἐστὶν ἡ πλείστη δασύτης τῶν δένδρων, ὅπου εἰσὶν αἱ σιμαὶ μέλισσαι. δεῦτε ἔριφοι ἐπὶ τὸ ὕδωρ. ἐν ἐκείνῳ γάρ, τῷ ὕδατι δηλονότι, ἐστὶν ἐκεῖνος,

[1]) αἱ βόες scripsi ex mea coniectura. Codex habet αἱ βοτάναι, quae verba consentaneum est irrepsisse ex scholio ad v. 45, ubi legimus καὶ ὁ βουκόλος ξηρὸς γίγνεται καὶ αἱ βοτάναι καὶ αἱ βόες, verba αἱ βόες autem, quae illic supervacanea sunt (vide textum Theocriti), huc referenda esse ad v. 41 schol.

Μίλων. ἄπελθε οὖν καὶ λέγε αὐτῷ, ὅτι Πρωτεὺς καὶ θεὸς ὢν φώκας ἔνεμε καὶ μετὰ δυσόδμων ζῴων ἀνεστρέφετο[1]. καὶ σὺ μὴ ὑπερηφάνει διὰ τὴν τῶν τράγων ὀσμὴν ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ.

(53) οὐδέν μοι, φησί, τούτων ἡδὺ οὔτε Πέλοπος ἀρχὴ οὔτε χρυσίου πλήθη οὔτε ταχύτερον ἀνέμων εἶναι, ἢ τὸ ἔχειν ἐπ' ἀγκάλαις τὸν Μίλωνα. — Αὐτάρκης τις ὁ Δάφνις, [ὅθεν καὶ λέγει] ἥδεσθαι[2] ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχων τὸν ἐρώμενον ὑπὸ τῇ πέτρᾳ, ἀφορῶν τὴν Σικελικὴν ἅλα καὶ τὴν οἰκείαν [ποίμνην].

ἤγουν ὁ Μίλων. — ἄπιθι, ὦ κολοβέ, ... καὶ λέγε τῷ Μίλῳ, ἀντὶ τοῦ τῷ Μίλωνι, ὅτι ὁ Πρωτεὺς φώκας ἔβοσκε καίπερ ὢν θεός.

53—56.

μή μοι εἴη ἔχειν οὔτε τὴν Πελοπόννησον μήτε χρυσοῦ τάλαντα, ἤγουν πλούτη· μηδὲ εἴη ἐμοὶ ἐν δρόμῳ τοὺς ἀνέμους παρατρέχειν. — Ἀλλὰ εἴη μοι τὸ ὑπὲρ τὴν πέτραν ταύτην τραγῳδεῖν ἔχων σε, τὸν Μίλωνα, εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὁρῶν τὰ ὁμοῦ βοσκόμενα πρόβατα καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος, ἀντὶ τοῦ τὴν Σικελίαν.

57—60.

πρὸς τὰ δένδρα μέν ἐστι κακὸν φόβον ἔχον ὁ χειμών, πρὸς τὰ ὕδατα δὲ ἡ ἀνομβρία, ὅτι ἀποξηραίνει καὶ ἀφανίζει αὐτά, πρὸς δὲ τοὺς ὄρνιθας ὕσπλαξ, ὅ ἐστιν εἶδος παγίδος. —. τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τοῖς ἀγροῖς διατρίβουσι τὰ δίκτυα, αἱ ἄρκυς — ἀπὸ κοινοῦ φοβερὸν κακόν —· τῷ ἀνθρώπῳ δὲ κακὸν φοβερὸν

---

[1]) Verba *καὶ μετὰ δυσόδμων ζῴων ἀνεστρέφετο* spectant ad Hom. δ 441 sqq.

[2]) Paraphrastes igitur non *ᾀσομαι* (v. 55) legit apud Theocritum, sed *ἅδομαι* (= *ἥδομαι*), quam variam lectionem minime neglegendam esse censeo propterea, quod *ᾀσομαι* ad totam strophae compositionem et sensum, qui potius praesens tempus postulat, non quadrare videtur.

παρθένου τρυφερᾶς πόθος. — οὐ μόνος ἐγὼ ἔρωτα ἔσχον, ἀλλὰ καὶ σὺ γυναικῶν ἐραστής.

61. 62.

ταῦτα μὲν οὖν κατὰ ἀμοιβὴν ... οἱ παῖδες ἐτραγῳδησαν. τὴν ἐσχάτην δὲ ᾠδὴν προηγούμενος ᾖδεν ὁ Μενάλκας.

63.

ἐγκρατῶς ἔχε, ἄπεχε λύκε τῶν ἐρίφων μου, ἄπεχε τῶν τοκάδων, ἤγουν τῶν μητέρων αὐτῶν.

(67) Καὶ ὑμεῖς οἶες μὴ ὀκνεῖτε εἰς κόρον βόσκεσθαι. ἂν γὰρ πλῆθος πάλιν γένηται καὶ φυῇ βοτάνη πολλή, οὐ καμεῖτε. — Τότε οὐ μὴ κακοπαθήσητε, ὅταν πάλιν αὕτη ἀναβλαστήσῃ.

67. 68.

οὐδαμῶς κοπιάσετε, ἐνεργοῦσαι δηλονότι τὴν ἔκφυσιν αὐτῆς, ὅταν αὕτη πάλιν μόνη φύηται, ἤγουν βλαστάνῃ.

69.

ἄγετε βόσκεσθε, τοὺς μαζοὺς πληρώσατε, γάλακτος δηλονότι.

72. 73.

καὶ ἐμὲ ἐκ τοῦ σπηλαίου κόρη εἰς ταὐτὸ συναπτούσας ἔχουσα τὰς ὀφρῦς, ἐχθὲς ἰδοῦσα τὰς δαμάλας ἐλαύνοντα εὔμορφον εἶναι ἔλεγεν.

(74) ἀλλ' οὐδὲ λόγον αὐτῇ ἀπεκρίθην, οἷον οὐδὲ τὸ τυχόν[1]).

74.

οὐ μὴν ἀπεκρίθην αὐτῇ, ἀντὶ τοῦ ἀπεκρινάμην, ... οὐ μόνον λόγον ἡδύν, ἀλλ' οὐδὲ

[1]) Nescio igitur an scholiasta apud Theocritum τυχόν legerit, non πικρόν illud, quod hominibus doctis difficultates praebuit (cfr. Zieglerum in ed. carm.)

λόγων τὸν πικρόν, ἤγουν τὸν ἐπαχθῆ, τὸν ἀλγεινόν.

75.

Τὴν ἐμὴν ὁδὸν ἐπορευόμην, ἐβάδιζον.

78.

Ἡδὺ δέ ἐστιν ἐπὶ τῷ καιρῷ τοῦ θέρους ἐν ἀσκέπῳ τόπῳ καθεύδειν πλησίον ὕδατος ῥέοντος.

81.

Ὃν αὐτοὶ κριτὴν αὐτῶν ἐπέστησαν, οὕτως ἠγόρευεν.

85. 86.

εἰ δὲ θέλεις καὶ ἐμὲ αὐτὸν διδάξαι τι ἅμα σοὶ τὰς αἶγας βόσκοντα, δώσω σοι τὰ δίδακτρα, ἤγουν τὸν μισθὸν τὸν ἕνεκα τῆς διδασκαλίας, ἐκείνην τὴν αἶγα τὴν μιτύλαν.

90. 91.

(παρετράπη, κατέπεσεν,) ἐταπεινώθη (κατὰ) τὸν λογισμὸν (ὑπὸ τῆς λύπης), ὥσπερ ἂν γυνὴ παρθένος ἄρτι πρῶτον εἰς γάμον ἐλθοῦσα λυποῖτο.

93.

καὶ Νύμφην, ἤγουν τὴν Ξενέαν ἄκρηβος, ἐν ἀρχῇ τῆς ἥβης, τῆς ἀκμῆς ὤν, ἤδη τῆς ἄκρας ἥβης ἁπτόμενος, ἀρχὴν ἔχων ἡλικίας, ἤτοι νέος, Ναΐδα, τὴν ἐν ταῖς λίμναις Νηρηΐδα, γᾶμεν, ἔγημεν, εἰς γυναῖκα ἔλαβεν.

(87) ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ ἀμολγέως πλήρη τὸν ἀμολγέα ποιεῖ.

(88) ὡς ἂν ἅλοιτο αὐτῷ ὁ ἀμνὸς πρὸς τὴν μητέρα, οὕτω καὶ ὁ Δάφνις ἡσθεὶς ἐπὶ τῇ νίκῃ ἥλατο.

(90) ὡς ἂν γάμῳ νύμφη λυπηθείη, οὕτω καὶ ὁ Μενάλκας ἡττηθεὶς ἐλυπήθη.

§ 4.

De vocabulorum, quibus scholia paraphrastica introducuntur, vi et usu.

1. φησί.

Eis, quae supra (p. 16 sq.) disserui de φησί verbi significatione, pauca addenda sunt. Huius enim verbi usus in introducendis interpretationibus paraphrasticis tam late patet (legitur in Schol. Id. II duodecies: v. 34. 35. 53. 66. 71. 90. 94. 96. 144. 151. 159. 161), ut hac tamquam nota signetur vetustior paraphrasis. Atque eo haec paraphrasis differt cum ab aliis tum a scholiorum Theocriteorum recentiorum paraphrasi Moschopulea, quae nusquam φησί intercalato utitur; contra in Tricliniana φησί aliquotiens comparet [1]).

Quae de φησί intercalato exposui, eadem valent in formis, quae initio paraphraseos leguntur: φησὶ δὲ οὕτως (II 66); φησὶ δὲ ὅτι (II 71); φησὶν οὖν ὅτι (IV 11).

Leguntur autem haec verba non solum in meris quas diximus paraphrasibus, verum etiam in iis, quae universam tantum poetae sententiam reddunt, ut vel in eis obviam fiant scholiis, quae vocabulo ὁ νοῦς introducuntur (XIII 25: ὁ δὲ νοῦς· καθ' ὄν, φησί, καιρὸν κ. τ. λ.), de quibus infra agemus.

2. τὸ ἑξῆς (τὰ ἑξῆς).

Rarius (apud Zgl. septies: Schol. Id. I 1, I 82—83, II 166, III 21, VI 9, VII 115, X 1) in paraphrasium initio occurrit τὸ ἑξῆς sive τὰ ἑξῆς. Quod adverbium cum in aliis scholiorum corporibus a genuina significatione (qua pertinet ad explicandam constructionem verborum, quae licentia poetica inusitate posita sunt) tantopere recesserit, ut a verbi φησί usu non longe absit, his in scholiis eam vim retinuit, quae eius ab initio propria fuerat.

Perlustremus singula exempla:

1. Legimus ad Id. I 82—83, ubi versu ephymnio (ἄρχετε βουκολικᾶς Μοῖσαι φίλαι ἄρχετ' ἀοιδᾶς) separantur eiusdem

[1]) Cfr. Ahr. II Praef. p. LXIV.

enuntiati verba, τὸ ἑξῆς· αὕτη δὲ ἡ κόρη ἀνὰ πᾶσαν τὴν κρήνην ζητοῦσά σε — διὰ μέσου γὰρ ὁ στίχος τοῦ ἄρχετε — μανιωδῶς φέρεται (haec duo vocabula supplevit Ahr.).

Ad insolitam singulorum vocabulorum loci condicionem pertinent quinque scholia haec:

2. Schol. Id. II 166: τὸ ἑξῆς· ὦ ἀστέρες εὐκήλοιο (sic cod.) Νυκτὸς κατὰ τὴν ἄντυγα ὀπαδοί. Vid. Theocr. Id. II 166:

ἀστέρες, εὐκήλοιο κατ᾽ ἄντυγα Νυκτὸς ὀπαδοί.

3. Schol. Id. III 21: τὸ ἑξῆς· ἤτοι κατατῖλαι τὸν στέφανον εἰς λεπτά. Vid. Theocr. Id. III 21:

τὸν στέφανον τῖλαί με καὶ αὐτίκα λεπτὰ ποησεῖς, κ. τ. λ.

4. Schol. Id. VII 115: τὰ ἑξῆς· ὑμεῖς, ὦ μήλοισιν ἐρευθομένοισιν ὁμοῖοι Ἔρωτες, Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος νᾶμα λιπόντες, καὶ τὰ ἑξῆς, ἐρασθῆναι ποιήσατε τὸν Φιλῖνον. Vid. Theocr. Id. VII 115—118:

ὔμμες δ᾽ Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος ἁδὺ λιπόντες
νᾶμα καὶ Οἰκεῦντα, ξανθᾶς ἕδος αἰπὺ Διώνας,
ὦ μάλοισιν Ἔρωτες ἐρευθομένοισιν ὁμοῖοι,
βάλλετέ μοι τόξοισι τὸν ἱμερόεντα Φιλῖνον, κ. τ. λ.

5. Schol. Id. X 1: τὰ δ᾽ ἑξῆς· ὦ ταλαίπωρε θεριστά, τί πεπονθὼς κ. τ. λ. Vid. Theocr. Id. X 1:

Ἐργατίνα Βουκαῖε, τί νῦν, ᾧζυρέ, πεπόνθεις;

6. Schol. Id. I 1 (Z. p. 5): ἡ δὲ ἔννοια καὶ τὸ ἑξῆς ἔχει οὕτως· ἡδὺ μὲν τὸ τῆς πίτυος ψιθύρισμα ἐκείνης τῆς παρὰ ταῖς πηγαῖς λιγυρῶς ᾀδούσης· ἡδὺ δὲ καὶ σύ, ὦ αἰπόλε, ψιθυρίζεις. Vid. Theocr. Id. I 1—3:

Ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς, αἰπόλε, τήνα
ἃ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται, ἁδὺ δὲ καὶ τύ
συρίσδες· κ. τ. λ.

τὸ ἑξῆς spectat ad vocativum „αἰπόλε", qui abhorrentem a prosae orationis usu locum habere scholiastae videbatur; ἡ ἔννοια ad eam figuram, qua poeta „καί" coniunctione duo substantiva inter se coniungit, quorum alterum a prosae orationis scriptoribus genetivo exprimi solet. („τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς" habet poeta, apud scholiastam legimus: „τὸ τῆς πίτυος ψιθύρισμα".)

7. Scholium ad Id. VI 9 ultimo loco commemoro, quia ex eo coniecturam fieri posse puto de totius horum scho-

liorum speciei auctore. Etenim cum hoc scholium (*τὸ ἑξῆς· τὰν κύνα βάλλει εἰς ἅλα [δερκομένα]. ὥστε τὰ λοιπὰ διὰ μέσου*[1]) non paraphrastica oratione utatur, sed ipsius Theocriti verba servet, constetque non ex genuina paraphrasi illud manasse: non sine veritatis specie omne hoc scholiorum genus posterioris demum aetatis homini docto tribuendum arbitror, qui eos locos, in quibus propter inusitatam verborum consecutionem difficultates inesse viderentur, nota „*τὸ* (vel *τὰ*) *ἑξῆς*“ insignitos sibi proposuerit tractandos. Nec tamen hac re prohibitus est, quominus paraphraseos verba, quantum fieri poterat, integra servaret.

3. *ὁ νοῦς.*

Quae de scholiorum ope locutionis „*τὸ ἑξῆς*“ introductorum auctore parum firmis innixus argumentis disputavi, confidentius contendi possunt de eis, quae nota „*ὁ νοῦς*“ instructa sunt: in his agitur de difficiliorum locorum sensu obscuriore.

Admodum enim recentem aetatem redolet exempli gratia scholium ad Id. XII 13: *ὁ νοῦς· δύο δή τινες ἄνδρες ἐπ' ἴσης ἀλλήλους ἐφίλησαν, ὁ μὲν εἴσπνηλος, τουτέστιν ἐραστής, ὡς λακωνίζων εἴποι ἂν ἀνήρ, ὁ δὲ αἴτης, τουτέστιν ἐρώμενος, ὡς πάλιν φαίη ἂν ἀνὴρ ἀμυκλαΐζων*: ubi bis legimus illud „*τουτέστιν*“, quod posteriores scholiastae in deliciis habent, atque deprehendimus errorem, quem genuinae paraphrasi tribuere non licet[2]). Insuper habemus ope adverbii *ἄλλως* ad-

---

[1]) Hoc igitur modo minime probando scholiasta poetae contextum intellexit, ut v. 10 per parenthesin legeret: Theocr. Id. VI 9—11:

πάλιν ἅδ' ἴδε τὰν κύνα βάλλει,
— ἅ τοι τᾶν οἴων ἕπεται σκοπός· ἁ δὲ βαΰσδει —
εἰς ἅλα δερκομένα, κ. τ. λ.

[2]) Vide Theocr. Id. XII 12—14:

δίω δή τινε τώδε μετὰ προτέροισι γενέσθην
φῶθ', ὁ μὲν εἴσπνηλος, φαίη χ' ὡμυκλαϊάσδων,
τὸν δ' ἕτερον πάλιν ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἴποι ἀίταν.

Falso igitur verba *ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἴποι* in scholio circumscribi videntur verbis *ὡς φαίη ἂν ἀνὴρ ἀμυκλαΐζων*. (Participium *ἀμυκλαΐζων* non referendum est ad *Θεσσαλός*, sed idem significat ac *λακωνίζων*.)

iunctam genuinae paraphraseos similiorem partem: *Ἄλλως. Τοῦτο ὡς τοὺς προγενεστέρους· ἵνα οἱ μεταγενέστεροι τῆς φιλίας ἡμῶν μνησθέντες λέγωσιν, ὅτι δύο πρὸ ἡμῶν ἐγένοντο ἄνθρωποι, ἕτερος μὲν ὑπὸ Λακώνων λεγόμενος εἴσπνηλος, τουτέστιν ἐραστής, ἕτερος δὲ ὑπὸ Θεσσαλῶν ἀίτας, τουτέστιν ἐρώμενος· οὗτοι δ' ἀλλήλους ἐξ ἴσου ἐφίλησαν τοῦ χρυσοῦ γένους, ὡς ἔοικεν, ὄντες.*

Occurrit autem „*ὁ νοῦς*" in codice Ambrosiano terdecies (Id. I 20, VI 17, VI 23, VII 45, X 17, XI 39, XI 54, XI 75, XII 10, XII 13, XII 27, XII 35, XIII 25).

4. *ἡ σύνταξις.*

De „*σύνταξις*" vocabuli usu, quod non plus semel legitur, quamquam parum constat, hoc tamen uno loco usurpatur ad explicandas comparationes:

Schol. Id. VIII 88: *ἡ γὰρ σύνταξις αὕτη· ὡς ἂν ἅλοιτο αὐτῷ ὁ ἀμνὸς πρὸς τὴν μητέρα, οὕτω καὶ ὁ Δάφνις ἡσθεὶς ἐπὶ τῇ νίκῃ ἥλατο.* (90) *καὶ τοῦτο ἀντέστραπται ὁμοίως· ὡς ἂν γάμῳ νύμφῃ λυπηθείη, οὕτω καὶ ὁ Μενάλκας ἡττηθεὶς ἐλυπήθη.*

In aliis scholiorum corporibus „*σύνταξις*" ita usurpatur, ut omnino universam paraphrasin introducat. (vid. Lehrs Die Pindarscholien: III. *σύνταξις.*)

§ 5.

Emendantur aliquot scholiorum et Theocriti loci.

Appendicis loco nonnullas addam emendationes locorum in scholiis Theocriteis et in carmine Theocriti secundo depravatorum.

1.

Legimus in Schol. Id. II 119:

Ἢ τρίτος: ἀντὶ τοῦ K᾿ ἦγον, ὥστε εἶναι τρίτος ἢ τέταρτος φίλος, ubi Zieglerus signum illud post *τοῦ* „singulari" codicis „scribendi ratione accurate expressum" reddidit, quod „de litterarum notis" ei „parum constabat" (vid. Praef. p. VII).

Equidem conicio hoc signo idem significari atque illo, quod Zieglerus in Schol. Id. XI 58 reddit per κ͡, ubi habemus:

(58) Ἀλλὰ τὰ μέν: ἐν θέρει τὰ κρίνα, ἐν χειμῶνι αἱ μήκωνες καὶ τὰ πλαταγώνια αὐτῶν, ὥστε οὐκ ἔστιν εὑρεῖν τὰ κ͡ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Quo scripturae compendio significari puto κείμενον, quod participium significat fere „propositum de quo agitur poetae contextus locum sive vocabulum". Nimirum hoc compendio librarius utebatur, ne vocabula, quae iam paulo ante sive in lemmate sive in scholio ipso litteris perscripta erant ideoque facile suppleri poterant, denuo perscriberet. Ac ne eis quidem locis hoc compendio videtur abstinere voluisse librarius, ubi verborum supplendorum alio casu grammatico opus erat atque quo pronuntiata erant in eis, quae praecedunt.

In scholio igitur ad Id. XI 58 locutio τὰ κείμενα substantivorum τὰ κρίνα, τὰς μήκωνας, τὰ πλαταγώνια loco ponitur, quae substantiva praecedunt in eodem scholio nominativo casu expressa; in Schol. Id. II 119 κ͡ spectat ad plenius quod olim fuerat lemma ἢ τρίτος (ἠὲ τέταρτος[1]) φίλος), scholium ipsum autem hoc olim modo conceptum legebatur: ἀντὶ τοῦ κ͡ — i. e. ἢ τρίτον ἢ τέταρτον φίλον — ἦγον, ὥστε εἶναι τρίτος ἢ τέταρτος φίλος.

2.

Schol. Id. VII 139: Λαλαγεῦντες lemma, quod cum scholio ipso non quadrat, delendum est. Illud, quod nunc est alterum ad. v. 139, scholium priori anteponendum atque cum illo in unum contrahendum censeo, ut habeamus:

(139) Ὀλολυγών: ἀπὸ τοῦ ὀλολύζειν. ὁ γὰρ Ἀριστοφάνης (Ahr. Ἀριστοτέλης) φησίν, ὅτι πάνυ ὀλολύζει τὸ ζῷον, μάλιστα ἐν τοῖς ἑλώδεσι τόποις καὶ κατὰ νύκτα. — πολλὰ τῶν ζῴων ἀπὸ φωνῆς τὴν κλῆσιν ἔσχηκεν· ὀλολύζω ὀλολυγών, στάζω σταγών, ἀείδω ἀηδών, πλάσσω πλαγγών, τρύζω τρυγών, κοκκύζω κόκκυξ. Cfr. Ahr. II p. 280, 16—21.

---

[1]) ἐών, quod apud Theocritum inter τέταρτος et φίλος legitur, omisi; saepissime enim lemmata parum accurate poetae verba reddunt.

3.

Schol. Id. VII 5—7: Verba *ἐπιδημήσας δὲ Θεόκριτος ἐφιλιώθη Φρασιδάμῳ*, quae legimus in fine prioris, quod adverbio *ἄλλως* introducitur, scholii, eicienda puto, quoniam nec cum praecedentibus verbis cohaerent et minutiis quibusdam mutatis (*δὲ Θεόκρ.* pro *ὁ Θεόκρ.*; omissum est *ἐν Κῷ*) desumpta sunt ex eiusdem Idyllii hypotheseos initio. Vid. Z. p. 50: *Ἐπιδημήσας ὁ Θεόκριτος ἐν Κῷ ἐφιλιώθη Φρασιδάμῳ κ. τ. λ.*

4.

Locus Theocriti nondum persanatus explicatur hoc scholio ad Id. II 124:

(124) Καί μ' εἰ μέν κ' ἐδέχεσθε: *καὶ εἰ μὲν ἐδέχεσθέ με, ἐκάθευδον ἂν ἀρκούμενος, καὶ εἰ μόνον τὸ στόμα σου ἐφίλησα — καὶ ταῦτα ἂν καλῶς εἶχεν ἡμῖν· ἄριστος γὰρ τῶν ἡλικιωτῶν εἰμι — εἰ δὲ ἀπώσασθε, τότε ἂν τὴν βίαν προσῆγον.* Apparet paraphrasten poetae verba sic legisse (Theocr. II 124—126):

καί μ' εἰ μέν κ' ἐδέχεσθε, — τὰ δ' ἦς φίλα· καὶ γὰρ ἐλαφρός
καὶ καλὸς πάντεσσι μετ' ἠιθέοισι καλεῦμαι —
εὗδόν κ', εἴ κε μόνον κ. τ. λ.

A qua lectione omnes editores longe recesserunt excepto uno Ahrensio, qui et *εὗδόν κ'* scripsit, cum reliqui habeant *εὗδόν τ'*, et parenthesin agnovit sed minorem, quippe quae incipiat demum post verba *τὰ δ' ἦς φίλα.* Nescio autem an scholiasta rectius constituerit parenthesin, cuius verba ita verterim: „id quod mihi iucundum i. e. ex optato, ex sententia accidisset (Schol.: *καὶ ταῦτα ἂν καλῶς εἶχεν ἡμῖν*), etenim sum e. q. s.“

Caput III.

DE SCHOLIIS MYTHOLOGICIS.

Cum neque quo tempore paraphrasis exorta sit neque cui ea attribuenda sit, definire licuerit, ea scholia, quae in rebus mythologicis versantur, i. e. quae a Graecis *ἱστορίαι* vocari solent, certius ad suum auctorem revocari posse spero propter

mirum illum cum aliquot scholiis in Apollonii Rhodii Argonautica conscriptis consensum.

Iam Ahrensius (II Praef. p. LXIV) commemorat tria Idyllii XIII scholia cum scholiis ad Apollonium Rhodium „insignem in modum conspirantia“ (Sch. Theocr. XIII 1 [1]) cfr. Sch. Apoll. III 26: Sch. Theocr. XIII 7 cfr. Sch. Apoll. I 1207; Sch. Theocr. XIII 48 [2]) cfr. Sch. Apoll. I 1207, 1236), „ut suspicio nasci possit haec ab recentissimo aliquo homine ex scholiis Apollonianis addita esse. Attamen“, inquit, „cum Sch. Theocr. in illis, quamvis corruptis, quaedam habeant, quae in Sch. Apoll. interciderunt (vid. Adn. ad Id. XIII 3), necessario ponendum est aut scholiastam Theocriteum scholiis ad Apollonium tum integrioribus usum esse, id quod valde recenti aetate factum esse parum credibile est, aut in utrisque scholiis olim fere eadem dicta fuisse. Illud in Adn. l. l. mihi probabilius visum est, nescio an non recte. Cum enim Theo [3]) in utrumque poetam commentatus sit, fieri poterat, ut adnotationibus suis in alterum poetam factis etiam ad alterum illustrandum uteretur“.

Neque fugerat Ahrensium scholio Theocr. Id. III 13: *Ἄλλως* eadem fere narrari ac scholio Apoll. Rh. II 477; prudenter tamen fecit, quod hoc scholio non usus est ad sententiam, de qua supra dixi, confirmandam: nam et genere narrandi et verborum usu haec duo scholia longius inter se distant, quam ut scholiastam Theocriteum usum esse scholio Apolloniano probabile sit.

Illam Ahrensii sententiam partim comprobandam arbitror partim reiciendam. Etenim ad Theonem grammaticum hunc consensum historiarum Theocritearum et Apollonianarum referendum esse ideo dissimile veri est, quod, cum Theonem (vid. ab Ahrensio II Praef. p. XXVII sqq. collecta scholia ea, quae sub Theonis nomine circumferuntur) non

---

[1]) Verba inde ab *Ἀμφιβάλλουσι* usque ad *καὶ ἄλλοι ἄλλων*, quae vulgo Hypothesi adhaerent, ad scholia v. 1 transferenda esse iam Boissonadius in ed. pr. intellexit (cfr. Ahr. II Adn. Id. XIII p. 540).

[2]) A verbis *συμφωνεῖ* usque ad *ἀποθανεῖν*.

[3]) Cfr. Ahr. II Praef. p. XXVIII sqq.

solum historias explicasse sed etiam res etymologicas aliasque grammaticas constet, consensus ille ad solas historias pertinet, non ad res grammaticas [1]).

Rectam tamen viam ingressus esse mihi videtur Ahrensius, cum hominem circumspiceret, qui et in Apollonio explicando et in Theocrito versatus esset. Nec dubito, quin Ahrensius, si cognitum habuisset praeter illa tria, quae ad carmen XIII pertinent, alia superesse exempla, quibus artius cohaerere historias scholiorum Theocriteorum cum Apollonianis demonstretur, multo confidentius locuturus fuerit, quam eis quibus usus est verbis: „fieri potuisse, ut" commentator „adnotationibus suis in alterum poetam (i. e. Apollonium) factis etiam ad alterum (i. e. Theocritum) illustrandum uteretur". Revera ex frequenti historiarum Theocr. et Apoll. consensu concludendum est commentatorem aliquem eodem modo eorundemque auctorum testimoniis usum utriusque poetae apparatum mythologicum pertractasse.

Ea, quam ipse in hoc commentationis meae capite tenui, via non omnes, quae oboriuntur, difficultates profligari posse concedo; quod negotium qui perficere velit, ei ceterorum quoque mythographorum ac maxime Apollodoreae Bibliothecae rationem habendam esse constat. Nihilominus artissime circumscriptis quaestionis meae finibus temptare volui, quatenus progredi liceret ea, quam ingressus sum, via.

Conspirant autem praeter eas, quarum supra facta est mentio, hae historiae cum Apollonianis:

Legimus ad Theocr. Id. III 49 duo, quae ad Endymionis fabulam spectant, scholia haec:

I. *φασὶ γάρ, ὡς Ἐνδυμίωνος ἠράσθη ἡ Σελήνη κατὰ τὸ Λάτμιον ὄρος τῆς Καρίας κυνηγετοῦντος. φιλοκύνηγος δὲ ὢν ἡμέρας ὕπνωττε, κατὰ τὰς νύκτας δὲ λαμπούσης τῆς Σελήνης ἐθήρευε διὰ τὸ τὰ θηρία κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐξιέναι.*

---

[1]) Quae praeterea conspirant scholia Apolloniana et Theocritea, ad unum omnia recentissimis temporibus ex Etymologicis descripta sunt.

II. Ἄλλως. Ἐνδυμίων παρὰ τοῖς θεοῖς διατρίβων ἠράσθη Ἥρας· ἐφ' ᾧ χαλεπήνας ὁ Ζεὺς ἐποίησε διὰ παντὸς καθεύδειν ἀθάνατον. Τὸ δὲ ἄντρον, ἐν ᾧ ἐκάθευδεν, ἐν Λάτμῳ τῆς Καρίας.

Quae scholia Theocritea si comparamus cum Sch. Apoll. IV 57 (p. 486, 23), statim apparet contineri eis fragmenta scholii unius [1]) olim simillimi Apolloniano, cuius verba haec sunt: Λάτμος ὄρος Καρίας, ἔνθα ἐστὶν ἄντρον, ἐν ᾧ διέτριβεν Ἐνδυμίων, ἔστι δὲ καὶ πόλις ἡ λεχθεῖσα Ἡράκλεια. τὸν δὲ Ἐνδυμίωνα Ἡσίοδος μὲν Ἀεθλίου τοῦ Διὸς καὶ Καλύκης, παρὰ Διὸς εἰληφότα τὸ δῶρον ἦν αὐτῷ ταμίαν εἶναι θανάτου, ὅτε θέλοι ὀλέσθαι· καὶ Πείσανδρος καὶ Ἀκουσίλαος καὶ Φερεκύδης καὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Αἰτωλικῶν καὶ Θεόπομπος ὁ ἐποποιός. ἐν δὲ ταῖς Μεγάλαις Ἠοίαις λέγεται τὸν Ἐνδυμίωνα ἀνενεχθῆναι ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς οὐρανόν· ἐρασθέντα δὲ Ἥρας εἰδώλῳ παραλογισθῆναι [τὸν ἔρωτα] νεφέλης καὶ ἐκβληθέντα κατελθεῖν εἰς Ἅιδου. περὶ δὲ τοῦ τῆς Σελήνης ἔρωτος ἱστοροῦσι Σαπφὼ καὶ Νίκανδρος [2]) ἐν δευτέρῳ Εὐρώπης. λέγεται δὲ κατέρχεσθαι εἰς τοῦτο τὸ ἄντρον τὴν Σελήνην πρὸς Ἐνδυμίωνα. Ἐπιμενίδης δὲ αὐτὸν παρὰ θεοῖς διατρίβοντα ἐρασθῆναί φησι τῆς Ἥρας, διόπερ Διὸς χαλεπήναντος αἰτήσασθαι διαπαντὸς καθεύδειν. Ἰβυ-

---

[1]) Hoc igitur exemplo probari potest eodem ex scholio genuino duo enata esse; cfr. supra p. 7.

[2]) Cum vix dubitandum sit, quin Sch. Theocr. olim non minus ample quam Sch. Apoll. compositum fuerit, recte Nicandri quoque nomen in eo locum habuisse ponimus. Cuius rei ope sanari potest scholium ad v. 52 (Z. p. 32) adscriptum: ⟨Ἀλγέω⟩ τὰν κεφάλαν: ὡς ἡμέραν. οὕτως Νίκανδρος. (cfr. Ahr. II p. 152, 16: Νίκανδρος κεφάλαν ὡς ἡμέραν); quod scholium maxime propter Nicandri nomen criticorum dubitationem movit (vid. Ahr. II adn. p. 491). Atque cum alii „pro Nicandro, a cuius studiis talis observatio prosodica aliena sit, alius grammatici nomen reponendum" censeant, „ut Amaranti", (Volkmannus de Nicandro p. 17 Νικάνωρ restitui iusserat) „nisi potius post Νίκανδρος quaedam exciderint" (quae Ahrensii opinio esse videtur), alii totum scholium reiecerint, equidem censeo Nicandri nomen esse fragmentum scholii ad v. 49 olim plenioris, quod falso irrepserit in scholium ad v. 52. — Huius generis transpositionum nonnulla supra iam attuli exempla: vid. p. 35 § 5, 3 et p. 26 adn. 1.

κος δὲ ἐν πρώτῳ Ἤλιδος αὐτὸν βασιλεῦσαί φησι. τινὲς δὲ διὰ πολλὴν δικαιοσύνην ἀποθεωθῆναί φασιν αὐτὸν καὶ αἰτήσασθαι παρὰ Διὸς ἀεὶ καθεύδειν. φασὶ δὲ αὐτὸν οἱ μὲν Σπαρτιάτην, οἱ δὲ Ἠλεῖον. ἔνιοι δὲ ἀναιροῦσι τὸν ἐπὶ τῷ Ἐνδυμίωνος ὕπνῳ μῦθον. φιλοκύνηγον γὰρ αὐτὸν γενόμενον νύκτωρ πρὸς τῇ σελήνῃ κυνηγεῖν διὰ τὸ ἐξιέναι τὰ θηρία κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπὶ τὰς νομάς, τὰς δὲ ἡμέρας ἐν σπηλαίῳ αὐτὸν ἀναπαύεσθαι, ὥς τινας οἴεσθαι πάντοτε αὐτὸν κοιμᾶσθαι. οἱ δὲ ἀλληγοροῦσι τὸν μῦθον λέγοντες ὡς ἄρα Ἐνδυμίων πρῶτος ἐπεχείρησε τῇ περὶ τὰ μετέωρα φιλοσοφίᾳ, παρασχεῖν δὲ αὐτῷ τὰς ἀφορμὰς τὴν σελήνην ἔν τε φωτισμοῖς καὶ κινήσεσι, δι᾽ ὃ καὶ νύκτωρ σχολάζοντα τούτοις ὕπνῳ μὴ χρῆσθαι, κοιμᾶσθαι δὲ μεθ᾽ ἡμέραν. τινὲς δὲ τῷ ὄντι φίλυπνόν τινα γεγονέναι τὸν Ἐνδυμίωνα, ἀφ᾽ οὗ καὶ παροιμία „Ἐνδυμίωνος ὕπνος" ἐπὶ τῶν πολὺ κοιμωμένων ἢ ἀμελῶς τι πραττόντων, ὡς δοκεῖν κοιμᾶσθαι. καὶ Θεόκριτος μέμνηται (Id. III 49)

ζαλωτὸς μὲν ἔην ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων
Ἐνδυμίων.

Eo quoque, quod in Sch. Apoll. citatur versus Theocriti, artius conexa et apta esse inter se scholia ad utrumque poetam pertinentia apparet.

Neque vero paucis in locis scholiorum Apoll. laudatur Theocritus, qui, uno excepto[1]), omnes pertinent ad res mythologicas[2]). Valde autem dolendum est, quod scholia ad Theocr. Id. XXII ad nostra tempora non pervenerunt neque servatum est scholium ad Id. XIII 38, quae scholia non dubito quin magni momenti futura fuerint ad nostram sententiam confirmandam. Sed iam ex ipsis Sch. Apoll. verbis colligere possumus hominem, qui Theocritum simpli-

---

1) Vid. Sch. Apoll. I 1077 (p. 367, 9): φησὶ δὲ τοὺς ἀκαθάρτους καὶ εὐτελεῖς ἄρτους, οὓς ὁ Θεόκριτος Δωρικούς φησιν. cfr. Theocr. Id. XXIV 136.

2) Vid. Sch. Apoll. I 152 p. 312, 18 (Theocr. Id. XXII 206). — Sch. Apoll. II 8 p. 388, 33 (Theocr. Id. XXII 75 et 86). — Sch. Apoll. I 1236 p. 378, 30 (Sch. Theocr. Id. XIII 7 et 58). — Sch. Apoll. I 1289 p. 381, 14: ὁ δὲ βουκόλος ἁπλῶς αὐτοὺς ἔφη φίλους εἶναι
οἳ μίαν ἄμφω ἑταῖροι ἀεὶ δαίνυντο τράπεζαν (Theocr. Id. XIII 38).

citer „βουκόλου" nomine appellaverit (cfr. pag. 39 adn. 2), non ignarum fuisse studiorum Theocriteorum.

Rarius traditum est Apollonii nomen in Sch. Theocr.. Unus tantum duobus illis, quorum iam Ahrensius mentionem fecit[1]), addendus est locus, ubi omisso auctoris nomine excitantur Apoll. Rh. libri I versus 769 et 770:

δεξιτερῇ δ' ἕλεν ἔγχος ἑκηβόλον, ὅ ῥ' Ἀταλάντη
Μαινάλῳ ἔν ποτέ οἱ ξεινήϊον ἐγγυάλιξεν.

Scholii autem verba (ad Id. I 124): *Μαίναλον: ὄρος Ἀρκαδίας ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Λυκάονος υἱοῦ Ἑρμοῦ· ἔνθα ἡ Ἀταλάντη τῷ Ἰάσονι παρέσχετο δόρυ ξένιον·* quamvis corrupta sint[2]), communis cum scholiis Apoll. originis vestigia servaverunt:

cfr. a) Sch. Apoll. I 769 (p. 347, 12)[3]): *Μαίναλος δὲ ὄρος Ἀρκαδίας, ἐν ᾧ ἡ Ἀταλάντη διῆγεν, ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Ἀρκάδος, ὥς φησιν Ἑλλάνικος.*

b) Sch. Apoll. I 168 (p. 313, 34): *Μαίναλος ὄρος Ἀρ-*

---

[1]) Sch. Theocr. Id. XIII 7 et 48.

[2]) Nisi audaculus videar, suspicer pro *ὄρος Ἀρκαδίας ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Λυκάονος υἱοῦ Ἑρμοῦ* olim scriptum fuisse: *ὄρος Ἀρκαδίας ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Ἀρκάδος, οὗ πατὴρ Λυκάων* (cfr. Sch. Apoll. I 168 p. 313, 34). Et Zieglerum et Ahrensium fugit verba *Λυκάονος υἱοῦ Ἑρμοῦ* nullo modo congruere cum scholio ad versum antecedentem ((123): *Λυκαίου: Λύκαιον ὄρος Ἀρκαδίας κληθὲν ἀπὸ Λυκάονος τοῦ Πελασγοῦ κ. τ. λ.*). Possunt autem haec menda explicari ex verbis proxime antecedentibus: ... *εἰς ὃ ὄρος ἐλθοῦσαν τὴν Λυκάονος θυγατέρα Καλλιστὼ ὑπὸ Ἑρμοῦ τραφῆναι ἄρκτον οὖσαν· κ. τ. λ.*, quae librarius quidam videtur cum genuino textu commiscuisse.

[3]) In Sch. Apoll. I 769 (p. 347, 11) legimus: *ἑτέρα γάρ ἐστιν ἡ Ἀργεία ἡ Σχοινέως, ἣν ἔγημεν Ἱππομέδων.* At cum nusquam alibi verba fiant de Atalanta Argiva, sed de Arcadica et Boeotia, quarum prior iam indicata est verbis, quae antecedunt: *Ἰάσου θυγάτηρ, ἣν ἔγημεν Μιλανίων*, emendandum conicio: *ἡ Βοιωτίας ἡ Σχοινέως*, cum praesertim Schoeneus re vera rex Boeotiae fuisse dicatur. Deinde, cum hanc Boeotiam Atalanten non Hippomedon in matrimonium duxerit sed Hippomenes, cuius nomen apud Theocritum ipsum (Id. III 40) legitur, pro *Ἱππομέδων* restituendum puto *Ἱππομένης*. Cfr. Sch. Theocr. Id. III 41: *δύο Ἀταλάνται εἰσίν, ἡ μὲν Ἀρκαδίας, ἡ δὲ Βοιωτίας. ἡ Σχοινέως τοίνυν θυγάτηρ, Βοιωτικὴ οὖσα κ. τ. λ.*

καδίας καὶ πόλις, ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Ἀρκάδος, οὗ πατὴρ Λυκάων.

Sed accedunt alia exempla, quae non minus valent ad sententiam nostram comprobandam:

Legitur ad Id. VII 77 hoc scholium:

Καύκασον: Ἀετόν φασιν εἶναι ποταμόν, περὶ τοὺς τόπους τοῦ Καυκάσου λάβρως φερόμενον, τὴν χώραν Προμηθέως λυμαινόμενον, ὃν ἀπέστρεψεν Ἡρακλῆς, ἐξ οὗ φασιν ὁ μῦθος. Ubi cum praeter opinionem atque abrupte allegoria historiae de Prometheo inducatur, excerpta tantummodo ex longiore scholio servata esse consentaneum est; idque ab eodem confectum esse auctore cum illo, quod legimus ad Apoll. Rh. II 1248 (p. 446, 32), quocum consentit etiam dicendi genus et singulorum verborum tenor:

Sch. Apoll. II 1248: *ὁ Προμηθεὺς ἐδέδετο ἐν τῷ Καυκάσῳ, καὶ ὁ ἀετὸς τὸ ἧπαρ αὐτοῦ κατήσθιεν. Ἀγροίτας δὲ ἐν τῇ ιγ′ τῶν Λιβυκῶν δαπανᾶσθαί φησι τὸ ἧπαρ Προμηθέως δόξαι ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ διὰ τὸ τὴν κρατίστην τοῦ Προμηθέως χώραν τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Ἀετὸν φθείρειν, ἧπαρ δὲ παρὰ πολλοῖς τὴν εὔκαρπον λέγεσθαι γῆν. Ἡρακλέους δὲ ἐξοχετεύσαντος διώρυξι τὸν ποταμὸν τόν τε ἀετὸν δόξαι ὑπ᾽ αὐτοῦ κεχωρίσθαι καὶ τὸν Προμηθέα λελύσθαι τῶν δεσμῶν. Θεόφραστος δὲ τὸν Προμηθέα φησὶ σοφὸν γενόμενον μεταδοῦναι πρῶτον τοῖς ἀνθρώποις φιλοσοφίας, ὅθεν καὶ διαδοθῆναι τὸν μῦθον, ὡς ἄρα πυρὸς μεταδοίη. καὶ Ἡρόδωρος ξένως περὶ τῶν δεσμῶν τοῦ Προμηθέως ταῦτα. εἶναι γὰρ αὐτὸν Σκυθῶν βασιλέα φησί, καὶ μὴ δυνάμενον παρέχειν τοῖς ὑπηκόοις τὰ ἐπιτήδεια διὰ τὸ τὸν καλούμενον Ἀετὸν ποταμὸν ἐπικλύζειν τὰ πεδία δεθῆναι ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, ἐπιφανέντα δὲ Ἡρακλέα τὸν μὲν ποταμὸν ἀποστρέψαι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διὰ τοῦτο μεμυθεῦσθαι ἀνῃρηκέναι τὸν ἀετὸν Ἡρακλέα, τὸν δὲ Προμηθέα λῦσαι τῶν δεσμῶν. Φερεκύδης δὲ ἐν δευτέρῳ Τυφῶνος καὶ Ἐχίδνης*[1] *τῆς Φόρκυνός φησι τὸν ἀετὸν τὸν ἐπιπεμφθέντα Προμηθεῖ. ὅτε δὲ ὁ ἀετὸς ἤσθιεν τῆς ἡμέρας τοῦ ἥπατος, τὸ λειπόμενον ηὔξετο τῆς νυκτὸς καὶ ἐγίνετο ἴσον.*

[1]) Cfr. e. g. Apollodor. II 5, 11, 10.

Porro legimus ad Theocr. Id. VII 12 adnotata haec: *Κύδων ὄνομα ἔθνους. ἔστι δὲ καὶ πόλις Κύδων ἀπὸ Κύδωνος τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Ἀκακαλλίδος*: quae conferri possunt cum Sch. Apoll. IV 1492 (p. 525, 15): *Ἀλέξανδρος δὲ ἐν πρώτῳ Κρητικῶν τῇ Ἀκακαλλίδι συνελθεῖν φησι τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐκ μὲν Ἀπόλλωνος γενέσθαι Νάξον, ἐκ δὲ Ἑρμοῦ Κύδωνα, ἀφ' οὗ ἡ πόλις Κυδωνία καλεῖται ἐν Κρήτῃ.*

Haec quidem, de quibus dixi, scholia Theocritea cum perquam circumcisam formam scholiorum Apollonianorum praebeant, facile quispiam opinetur scholiastam Theocriteum excerpsisse historias Apollonii. At non tantum insunt in scholiis Theocriteis nonnulla, quae in scholiis Apollonianis frustra quaeras, sed etiam prorsus debilitatur illa opinatio collatis eis scholiis Apollonianis, quae similiter quidem decurtatam speciem Theocriteorum reddunt, verum eadem habent non pauca, quae in Sch. Theocr. desunt:

Veluti traditum est ad Theocr. Id. VII 57 hoc scholium: *Ἀλκυὼν θυγάτηρ μὲν Αἰόλου καὶ Κανώβης, γυνὴ δὲ Κήϋκος. Ἀλέξανδρος δέ φησιν ὁ Μύνδιος, ὅτι αὕτη θεῶν λέληχε Νηρηΐδων Λευκοθέαν, Παλαίμονα, Ἀφροδίτην. ἀλκυόνες οὖν ἐκλήθησαν παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κύειν. Ἀντίγονος δέ φησιν, ὅταν γηράσωσιν αἱ ἀλκυόνες, κηρύλους καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δὲ διῄρησεν ἀλκυόνα καὶ κήρυλον καὶ κορώνην. Θρηνητικὸν δὲ τὸ ζῷον καὶ παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς νεοττεύει, καὶ τὸ κῦμα ἀφαιρεῖται αὐτοῦ τοὺς νεοσσούς. ιδ' δέ φασιν ἡμέρας, ὅταν γεννᾷ, εὐδιάζειν, ἃς καλοῦσιν ἀλκυονίδας, ζ' πρὸ τῆς γεννήσεως καὶ ζ' μετὰ τὴν γέννησιν.*

Cuius scholii alteram tantum partem, auctorum nominibus, quae in Sch. Theocr. occurrunt, omissis, legimus ad Apollonii lib. I 1086 (p. 367, 32): *λέγεται δὲ καὶ ὁ Ζεὺς ἐφεξῆς πεντεκαίδεκα ἡμέρας ἤ, ὥς τινες, ιδ' εὐδινὰς ποιεῖν, ἵνα ἀποκυήσῃ* (scil. *ἡ ἀλκυὼν*) *παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς, αἳ ἀλκυονίδες ἡμέραι καλοῦνται, ἑπτὰ πρὸ τοῦ τόκου καὶ ἑπτὰ μετὰ τὸν τόκον. εἴληφε* (scil. *Ἀπολλώνιος*) *δὲ τὰ περὶ τῶν ἀλκυόνων παρὰ Πινδάρου ἐκ Παιάνων. εὐλόγως δὲ „ὄσσαν“*

εἶπε τὴν τῆς ἀλκυόνος φωνήν· ὑπὸ γὰρ Ἥρας ἦν ἀπεσταλμένη, ὥς φησι Πίνδαρος.

Ad Theocr. Id. III 43 narratur historia Melampodis et Iphicli:

(43) *Τὴν ἀγέλαν χ' ὡ μάντις [ἆγε] Μελάμπους. Νηλεὺς ὁ Τυροῦς καὶ Κρηθέως τὴν θυγατέρα Πηρὼ ἐκείνῳ δώσειν ἔφη γυναῖκα τῷ ἐξάξοντι τὰς βοῦς αὐτοῦ ἀπὸ Ἰφίκλου ἐκ Φυλάκης. Βίας δὲ ὁ Μελάμποδος ἀδελφὸς ἤρα αὐτῆς σφόδρα. ὁ οὖν Μελάμπους ἐλθὼν εἰς τὴν Ἰφίκλου χώραν διὰ τὰς βοῦς ἐδεσμεύθη παρ' Ἰφίκλου. μέλλοντος δὲ τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ ἦν, πίπτειν, μάντις ὢν προεμήνυσεν. ἐφ' ᾧ καταπληχθεὶς ὁ Ἴφικλος ἔλυσεν. ἄγονον δὲ ὄντα τὸν Ἴφικλον ποιήσας γόνιμον ἔλαβε τὰς βοῦς τρόπῳ τοιῷδε· Φυλάκῳ τῷ πατρί, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Φυλάκη ἐκαλεῖτο, τέμνοντι δένδρον*[1] *ὁ Ἴφικλος παῖς ὢν παρίστατο· ὃν ἐκπλῆξαι ὁ πατὴρ θέλων, ἣν εἶχε μάχαιραν, εἰς τὸ πλησίον δένδρον ἐμπῆξαι ὥρμησε, καὶ συνέβη ἐπενεγκεῖν αὐτὴν τοῖς μορίοις τοῦ παιδός. ἐπεὶ δὲ ἄγονος [ἐκ τοιαύτης αἰτίας] ἦν ὁ Ἴφικλος, εὑρὼν ὁ Μελάμπους τὴν μάχαιραν ἐκέλευσε [τὸν Ἴφικλον] τὸν ἰὸν ἀποξέσαντα πίνειν. καὶ οὕτως αὐτὸν [πατέρα παίδων ποιήσας καὶ] λαβὼν τὰς βοῦς διὰ τούτων τῷ ἀδελφῷ Βίαντι τὸν τῆς Πηροῦς γάμον περιεποιήσατο. — Μελάμπους δὲ ἐκλήθη, ὅτι γεννηθεὶς ἐξετέθη παρὰ τῆς μητρὸς Ῥοδόπης ἐν ὑψηλῷ*[2] *τόπῳ, παντὸς δὲ τοῦ σώματος σκεπομένου μόνον ἦν γυμνὸς τοὺς πόδας, καὶ ἐξεκαύθη ὑπὸ τοῦ ἡλίου· διὰ τοῦτο Μελάμπους ἐκλήθη.*

Referunt eandem historiam scholia ad Apollonii lib. I v. 118 et v. 121, ita tamen, ut in initio addatur de Melampodis divinatione narratio; exponantur deinde eadem, quae legimus in Sch. Theocr., sed multo brevius, quod historia notissima sit (*σαφὴς δὲ ἡ ἱστορία*, quippe quae in tritissimis enchiridiis [cfr. e. g. Apollodor. I 9, 12] legatur?), in fine eandem explicationem nominis „*Μελάμπους*“ habeamus:

(p. 310, 6) *ἐν δὲ ταῖς μεγάλαις Ἠοίαις λέγεται ὡς ἄρα*

---

[1]) Apud Apollodorum I 9, 12, 6 Phylacus apte dicitur *κριοὺς ἐκτέμνων*; cf. etiam Eustath. p. 1685, 38: *ἐκτέμνοντί ποτε τῷ Φυλάκῳ ζῷα.*

[2]) In Schol. Apoll. *ὁ τόπος* aptius *σύνδενδρος* vocatur.

Μελάμποδος φίλτατος ὢν τῷ Ἀπόλλωνι ἀποδημήσας κατέλυσε παρὰ Πολυφάντῃ. βοὸς δὲ αὐτῷ τεθυμένου δράκοντος ἀνερπύσαντος παρὰ τὸ θῦμα, διαφθεῖραι αὐτὸν τοὺς θεράποντας τοῦ βασιλέως· τοῦ δὲ βασιλέως χαλεπήναντος ⟨. . . . .⟩ τὸν Μελάμποδα λαβεῖν καὶ θάψαι. τὰ δὲ τούτου ἔγγονα τραφέντα ὑπὸ τούτου λείχειν τὰ ὦτα καὶ ἐμπνεῦσαι αὐτῷ τὴν μαντικήν· διόπερ κλέπτοντα αὐτὸν τὰς βόας τοῦ Ἰφίκλου εἰς Αἴγιναν (?) *τὴν πόλιν περιληφθέντα δεδῆναι, καὶ τοῦ οἴκου μέλλοντος πεσεῖν, ἐν ᾧ ἦν ὁ Ἴφικλος, τῇ διακόνων πρεσβύτιδι μηνῦσαι τοῦ Ἰφίκλου, καὶ τούτου χάριν ἀφεθῆναι. σαφὴς δὲ ἡ ἱστορία.* — (p. 310, 20) *Ἴφικλος Φυλάκου παῖς τοῦ Δηιονέως· μήτηρ δὲ Μελάμποδος Δωρίππη, ὡς Διευχίδας. — φησὶ δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ ὀνόματος, ὅτι τεκοῦσα αὐτὸν ἡ μήτηρ εἰς σύνδενδρον ἐξέθετο τόπον. συνέβη δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὑπὸ ἡλίου μελανθῆναι ἀσκίους ὄντας.*

Maximopere promovetur quaestio a nobis instituta duobus his, quae ultimo loco comparavi, scholiis. Quae quamvis eodem ex fonte manasse in propatulo sit, prorsus nego formam eorum, quam nunc legimus, adscribi posse uni eidemque commentatori: adeo enim discrepant inter se verborum usu et toto dicendi genere, ut ad posterioris aetatis scholiastas, qui historias denuo pertractaverint, hae differentiae referri vix possint. Inde autem illud explicandum est, quod omnia, quae supra protuli, scholia, cum ad easdem res spectent, rarissime tamen congruunt in singulis verbis. Cfr. etiam, quae infra de duobus illis scholiis, quae ad Rhoeci historiam pertinent (Sch. Theocr. Id. III 13 et Sch. Apoll. II 477), disputabo.

Ad hunc igitur quaestionis nostrae locum pervenimus, ut contendamus stirpem omnium earum historiarum, quibus Sch. Theocr. et Sch. Apoll. consentiunt, repetendam esse ab unius eiusdemque hominis docti studiis, qui ante id tempus floruerit, quo commentarii ad Theocr. et Apoll. orti sint.

Qui vir doctus utrum unius Theocriti an unius Apollonii historiis an utriusque operam navaverit, quaeritur. Hoc,

quod ultimo loco posui, verum esse his comprobari videtur argumentis:

Multae sunt fabulae, quas cum aut Theocritus non attigerit aut Apollonius, ne in scholiis quidem aut in „ἱστοριῶν“ libro ad Apollonium aut ad Theocritum confecto adscribendi causa erat; aliae sunt, quarum uterque singulas res diversas respexit, eaeque, ut par est, praecipue in scholiis respiciuntur. Veluti Panis cum apud Apollonium mentio non fiat, ne historiam quidem in Sch. Apoll. legimus; in Sch. Theocr. autem habemus longum illud et eruditum scholium ad Id. I 3; Iovem et Iunonem saepenumero Apollonius significat eorumque nomina in Sch. Apoll. saepe occurrunt, sed ea fabula, quae illustratur amplo illo scholio ad Theocr. Id. XV 64, neque in Argonauticis neque in Sch. Apoll. commemoratur.

Qua re licet efficiatur maxima historiarum varietas, tamen earum quoque historiarum, quae aut apud unum Theocritum aut apud unum Apollonium obviam fiunt, stirpem unius eiusdemque hominis ingenio deberi, cum ex toto habitu, quo hae historiae et cum ceteris, quae Theocriti et Apollonii communes sunt, et inter se consentiunt, tum maxime ex nominibus auctorum, qui eidem in eis testes excitantur, apparet. Nonnulla exempla, quae inprimis idonea mihi videntur, perlustremus:

In Sch. Theocr. Id. I 123, cuius pleniorem formam ex Ahrensiano scholiorum corpore (II p. 81, 11) affero, quoniam apud Zieglerum fragmentum tantum exstat, ubi narratur transitus Callistus in Arcturi stellam, testis excitatur Aratus: *Λυκαίω:* *⟨τὸ⟩ ὑπὸ τῷ Λυκαίῳ φησὶ χῶμα, ἠρίον καλούμενον Καλλιστοῦς, εἰς ὃ [ἐλθοῦσαν] τὴν Λυκάονος Καλλιστὼ θυγατέρα ἄρκτον οὖσαν ὑπὸ Ἑρμοῦ ταφῆναι· ἥν φησιν Ἄρατος ἐν οὐρανῷ ἠστερίσθαι.* Item commemoratur Aratus in Sch. Apoll. II 1098 (p. 442, 27), quo tractatur de Arcturo: — *τοῦτο δὲ ἔφη* (scil. *Ἀπολλώνιος*), *ἐπεὶ κατὰ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ ἀρκτούρου σφοδροὶ καταχέονται ὄμβροι, ὥς φησι Δημόκριτος ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας καὶ Ἄρατος*

φράζεσθαι δ' αἰνοῦ μεμνημένος ἀρκτούροιο.

ἐστι δὲ ὁ ἀρκτοῦρος ἀστὴρ ἐπὶ τῆς ζώνης τοῦ ἀρκτοφύλακος.

Herodorus in historiis Apollonianis saepissime allegatur testis idemque non paucis ad Herculis fabulas pertinentibus locis (vid. Schol. Apoll. I 1289 (p. 381, 21); Sch. Apoll. II 354 (p. 409, 21); Sch. Apoll. II 1248 (p. 447, 6) etc.): in Sch. Theocr. bis occurrit Herodori nomen, quorum scholiorum utrumque pertinet ad Herculem: 1. Sch. Theocr. Id. XIII 9: *Ἀριστοτέλης φησὶν ὑπὸ Ῥαδαμάνθυος παιδευθῆναι τὸν Ἡρακλέα, Ἡρόδωρος δὲ ὑπὸ τῶν βουκόλων Ἀμφιτρύωνος, τινὲς δὲ ὑπὸ Χείρωνος καὶ Θεστιάδου.* 2. Sch. Theocr. Id. XIII 56: *Σκυθικοῖς δὲ ὅπλοις ἐχρήσατο Ἡρακλῆς, ὥς φησιν Ἡρόδωρος καὶ Καλλίμαχος.*

Ad Briarei fabulam auctore utuntur scholia in utrumque poetam conscripta Demetrio quodam, additis tamen diversis cognominibus, in Sch. Theocr. Callatiani, in Sch. Apoll. Cnidii: 1. Sch. Theocr. Id. I 65: *Δημήτριος δὲ ὁ Καλλατιανὸς τοῦ Βριάρεω, ἑνὸς τῶν Κυκλώπων, παῖδας γενέσθαι Σικανὸν καὶ Αἴτνην, ἀφ᾽ ἧς τὸ ὄνομα.* 2. Sch. Apoll. I 1165 (p. 373, 27): *ὁ δὲ πρὸς τὸν Αἰγαίωνα μῦθος ὑπὸ Δημητρίου φαίνεται τοῦ Κνιδίου.* Quorum Demetriorum neutro cognomine indicari verum auctorem, ad quem referenda sit illa fabula, proclivis est suspicio. Nam neque usquam alibi comparet Demetrius Cnidius; et verisimillimum est in Sch. Apoll. *Κνιδίου* vocabulum librarii socordia irrepsisse pro *Σκηψίου* [1]), qui Demetrius Scepsius paulo ante in scholio, quo Briarei quoque nomen continetur, ad eundem versum pertinente, libri ipsius titulo „*ἐν Τρωϊκῷ διακόσμῳ*“ (p. 373, 19) addito, citatur idemque in historiis Apollonianis saepius occurrit (Sch. Apoll. I 230 (p. 318, 23); Sch. Apoll. I 1123 (p. 370, 15); Sch. Apoll. III 134 (p. 455, 3). Itaque dubitanter conicio eidem Demetrio Scepsio tribuendum esse Sch. Theocr. Id. I 65, quamquam Carolus Mueller, cum in Demetrii Callatiani librorum „*περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης*“ fragmentorum numerum id reciperet (frg. hist. gr. IV p. 381, 4),

---

[1]) Idem suspicatur Carolus Mueller frg. hist. gr. IV p. 382.

haec tantum adnotavit: „nescio an haec potius referenda sint ad Commentarios (sc. Demetrii Callatiani) in Theocritum, sicuti ea, quae leguntur in schol. ad. Id. VII 151 . . . idem ad Id. V 83.“ Item conicio ex reliquis illis scholiis Theocriteis duobus, quae ad historias pertinent, in quibus Demetrii nomen usurpatur, alterum saltem repetendum esse ex eodem Demetrio Scepsio: Sch. Theocr. Id. V 83: — *Δημήτριος δὲ* (scil. *Κάρνειά φησιν ὠνομάσθαι*) *ἀπὸ τοῦ κρᾶναι, ὅ ἐστιν ἐπιτελέσαι. φησὶ γάρ, ὡς Μενέλαος στρατεύσας εἰς Ἴλιον ηὔξατο τιμῆσαι αὐτόν, ἐὰν κρηήνῃ.* Dubia res est de Sch. Theocr. Id. VII 152 (ed. Ahrens): *τὸν Πολύφημον τὸν Κύκλωπα λέγει, ὃς ἀντὶ λίθων ὄρη ἔβαλλεν. — ἢ τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι λίθους, ὡς Δημήτριός φησι τοὺς πεπτωκότας οὐκ οἶδ' ὅπη φιλότης* [1]).

Vir ille doctus, qui duos illos historiarum libellos composuit, nullum poetam accuratius videtur novisse quam Callimachum. Cuius poetae nomen non minus quadragies sexies legitur in Sch. Apoll. eisque maximam partem ad historias spectantibus. Item in Sch. Theocr. mythologicis omnium auctorum, si ab uno Homero recesseris, creberrime citatur, idque fit quinquies: Sch. Theocr. Id. II 12; Id. II 17; Id. II 120; Id. XIII 25; Id. XIII 56. Quod autem numerus locorum in utrisque historiis allatorum tam impar est, explicatur eo, quod omnino Scholiorum Apoll., quae Keilius ex cod. Laurentiano saec. X edidit, memoria multo plenior et integrior ad nos pervenit quam Sch. Theocr., quae codice tribus saeculis recentiore continentur. Consentaneum autem est ab eo, qui Scholia Theocritea in epitomam coegit, maxime scriptorum, qui memorati erant, et nomina et versus omissos esse.

Ad alteram quaestionem incitamur his, in quibus Callimachi nomen usurpatur, scholiis. Etenim exceptis illis

---

[1]) Ahrensius (II p. 284, 10 sq.) verba *τοὺς πεπτωκότας | οἶδ' ὅπη, φιλότης* tamquam duorum trimetrorum iambicorum fragmenta ex Demetrio comico deprompta intellegit. At tamen adeo incerta est Ahrensii coniectura, ut ne verbo quidem eam tetigerit Theodorus Kock in Comicorum Atticorum fragmentis vol. I p. 795 sq.

scholiis, quae ad rerum gestarum memoriam pertinent. idem Callimachi nomen apparet in haud paucis aliis, in quibus agitur de rebus geographicis vel de antiquitatibus similibusque rebus[1]. Cum vero haec quoque scholia ideo, quod saepissime verba Callimachi ipsius excitantur nec raro interspersae sunt adnotationes historicae, eiusdem viri, qui intimam suam Callimachi librorum familiaritatem in meris historiis ostendit, vestigia prae se ferant, haud scio an huius quoque generis scholiorum non paucorum origo repetenda sit a libellis illis historiarum; quippe quos occasione oblata ad antiquitates et mores[2], ad geographiam, ad astronomiam[3], ad animantium descriptionem[4], ad alias similes res spectavisse veri sit simillimum, si Alexandrinorum hominum doctorum morem atque consuetudinem consideraveris.

Ad sententiam meam confirmandam haec adnoto scholia:

1. In Sch. Apoll. I 1165, quod supra diximus pertinere ad Briarei fabulam, leguntur interspersae nonnullae notae geographicae: in eodem ipsius Callimachi liber „*περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμῶν*“ citatur.

2. Scholii ad Apoll. II 373 maxima pars versatur in rebus geographicis, sed initium capit a verbis, quae genuinam historiam indicant: (373) *Δοίας καὶ Ἄκμων ἀδελφοί· τίνος δὲ πατρός, οὐ φέρεται, ὥς φησι Φερεκύδης· πλησίον δέ, φησι, τοῦ Δοίαντος πεδίου εἰσὶ τρεῖς πόλεις, ἔνθα κατῴκουν αἱ Ἀμαζόνες, Λυκαστία, Θεμισκύρα καὶ Χαδησία. οἱ δὲ Χάλυβες ἔθνος Σκυθικὸν μετὰ τὸν Θερμώδοντα, οὗ μέταλλα σιδήρου*

[1]) Nonnulla videlicet, quae ad grammaticam disciplinam pertinent, ex illorum numero omnino eximenda sunt.

[2]) Vid. Sch. Theocr. Id. II 151: *εἰώθασι δ' οἱ ἐρῶντες ὑπὲρ τῶν ἀγαπωμένων πλείονας κυάθους ἐπιχεῖσθαι. Καλλίμαχος·*

Ἔγχει καὶ πάλιν εἰπὲ Διοκλέος, οὐδ' Ἀχελῷος
κείνου τῶν ἱερῶν αἰσθάνεται κυάθων.

cfr. Sch. Apoll. I 1019 (*Εὐμενίδας*), ubi idem citatur Callimachus. — Sch. Apoll. III 1323 (*ἄκαινα*).

[3]) Vid. illud, quod ad Arcturum spectat scholium, quod supra p. 45 sq. exscripsi.

[4]) Vid. Sch. Theocr. Id. II 17, quo refertur de „*ἴυγξ*“ ave. (Habemus ibi quoque Callimachi nomen.)

εὑρόντες μοχθοῦσι περὶ τὴν ἐργασίαν. ἐκλήθησαν δὲ Χάλυβες ἀπὸ Χάλυβος τοῦ Ἄρεως υἱοῦ. μέμνηται αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος

Χαλύβων ὡς ἀπόλοιτο γένος,
γειόθεν ἀντέλλοντα κακὸν φυτὸν οἵ μιν ἔφηναν.

3. Eodem iure historicum quo geographicum appellari potest scholium, quod legimus ad Apoll. II 904: Καλλιχόροιο: ποταμὸς Παφλαγονίας ἱερὸς Διονύσου περὶ Ἡράκλειαν, οὗ μέμνηται καὶ Καλλίμαχος. ἔξεισι δὲ διὰ στομάτων δισσῶν. οὕτω δὲ κέκληται ὁ ποταμὸς ἀπὸ τοῦ τὸν Διόνυσον αὐτόθι στῆσαι χορόν, ὅτε ἀπὸ Ἰνδῶν ὑπέστρεφε. τοῦτον δὲ πάλιν Ὀξύνοντα ἐκάλουν. ὅτι δὲ κατεπολέμησεν Ἰνδοὺς ὁ Διόνυσος, Διονύσιός φησι καὶ Ἀριστόδημος ἐν πρώτῳ Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις, προσιστορῶν ὅτι καὶ Νύσα ὄρος ἐστὶν ἐν Ἰνδικῇ καὶ κισσῷ προσόμοιον φυτὸν φυτεύεται ἐκεῖ, ὃ προσαγορεύεται σκινδαψός. ὡσαύτως δὲ καὶ Χαμαιλέων ἱστόρησεν ἐν πέμπτῳ περὶ Ἰλιάδος.

4. Alia exempla vid. Sch. Apoll. IV 284; Sch. Theocr. Id. XIII 56; cfr. ea quoque, quae attuli in adn. 2) 3) 4) p. 48.

Ex eis, quae supra demonstravimus, apparet nonnusquam maxima probabilitatis specie recuperari posse nomina auctorum, quae in eis quibus nobis uti licet codicibus interciderunt. Sufficient haec duo exempla:

Sch. Theocr. Id. VII 77 (vid. supra p. 41): Καύκασον referendum est ad Herodorum collato Sch. Apoll. II 1248 (p. 447, 6): καὶ Ἡρόδωρος ξένως περὶ τῶν δεσμῶν τοῦ Προμηθέως ταῦτα. εἶναι γὰρ αὐτὸν Σκυθῶν βασιλέα φησί, κ.τ.λ.; Sch. Theocr. Id. I 124 (vid. supra p. 40): Μαίναλον ad Hellanicum collato Sch. Apoll. I 769 (p. 347, 12): Μαίναλος δὲ ὄρος Ἀρκαδίας, ἐν ᾧ ἡ Ἀταλάντη διῆγεν, ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Ἀρκάδος, ὥς φησιν Ἑλλάνικος.

Restat denique, ut viri illius docti, qui scripserit de historiis Theocriteis et Apollonianis, nomen restituamus. Teste subscriptione scholiis Apollonianis adiecta (cfr. Sch. Apoll. p. 532, 15) παράκειται τὰ σχόλια ἐκ τῶν Λουκίλλου

Ταρραίου καὶ Σοφοκλέους καὶ Θέωνος. Hi autem (Lucillus, Sophocles, Theo) ex antiquioribus commentariis hauserunt.

Nominatur in Sch. Apoll. II 1052 (p. 441, 4) „*Χάρης*" quidam „*αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώριμος*", qui scripserit librum „*περὶ ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου*". Qui Chares cum alibi nusquam commemoretur, multi homines docti comprobarunt Ionsii coniecturam pro „*Χάρης*" scribentis „*Χάρων*", qui idem sit cum illo Charone Naucratita [1]), de quo Suidas haec habet: *Χάρων Ναυκρατίτης, ἱστορικός. Ἱερεῖς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὰ ἐπὶ ἑκάστου πραχθέντα, Βασιλεῖς τοὺς ἐκ παλαιοῦ γεγονότας ἐν ἑκάστῳ ἔθνει, καὶ περὶ Ναυκράτεως, καὶ ἄλλα τινὰ περὶ Αἰγύπτου* [2]). Quae coniectura eo magis probanda videtur esse, quod sunt, quibus confirmari posse videatur.

Occurrit in Sch. Apoll. II 477 (p. 415, 31) Charon Lampsacenus, rerum gestarum scriptor Herodoti fere aequalis, ad quem historia illa Rhoeci refertur, quam eandem suis verbis scholiasta narrat in Sch. Theocr. Id. III 13 (*Ἄλλως*) auctoris tamen nomine omisso; eadem historia inest in Et. M. s. v. *Ἁμαδρυάδες*; atque cum versus Apolloniani in ea citentur, quin ex Sch. Apoll. tum paulo plenioribus transscripta sit, dubium vix est:

Sch. Apoll. II 477 (p. 415, 31): *Χάρων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἱστορεῖ, ὡς ἄρα Ῥοῖκος θεασάμενος δρῦν ὅσον οὔπω μέλλουσαν ἐπὶ γῆς καταφέρεσθαι προσέταξε τοῖς παισὶν ὑποστηρίξαι ταύτην. ἡ δὲ μέλλουσα συμφθείρεσθαι τῇ δρυῒ νύμφη ἐπιστᾶσα τῷ Ῥοίκῳ χάριν μὲν ἔφασκεν εἰδέναι ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, ἐπέτρεπεν δὲ αἰτήσασθαι ὅ τι βούλοιτο. ὡς δὲ*

---

[1]) Naucratis videtur Apollonii quoque patria fuisse.

[2]) Cfr. Pseudo-Eudociam p. 436: *ἔγραψεν ἱστορίαν περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἱερέων καὶ τῆς διαδοχῆς αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ἐπὶ ἑκάστου πραχθέντων, περὶ βασιλέων τῶν ἐκ παλαιοῦ γεγονότων ἐν ἑκάστῳ ἔθνει, καὶ ἄλλα τινὰ περὶ Αἰγύπτου καὶ Ναυκράτεως.* Vid. Paulum Pulch 'de Eudociae quod fertur Violario' (in Dissertationum Philolog. Argentoratens. vol. IV) p. 90.

ἐκεῖνος ἠξίου συγγενέσθαι αὐτῇ, ὑπέσχετο δοῦναι τοῦτο· φυλάξασθαι μέντοι γε ἑτέρας γυναικὸς ὁμιλίαν παρήγγειλεν (Et. M. [post αὐτῇ]: ἐπιζήμιον μὲν ἔλεγεν εἶναι τοῦτο, φυλάττεσθαι δὲ ὅμως ἑτέρας γυναικὸς ὁμιλίαν·), ἔσεσθαι (Et. M.: ἔσχον) δὲ μεταξὺ αὐτῶν ἄγγελον μέλισσαν. καί ποτε πεσσεύοντος αὐτοῦ παρίπτατο ἡ μέλισσα. πικρότερον δὲ ἀποφθεγξάμενος εἰς ὀργὴν ἔτρεψε τὴν νύμφην, ὥστε πηρωθῆναι αὐτόν.

Sch. Theocr. Id. III 13: Ἄλλως. Ῥοῖκός τις Κνίδιος τὸ γένος ἐν Νίνῳ τῇ Ἀσυρίων ἰδὼν δένδρον εὐφυὲς κεκλιμένον καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου πίπτειν μέλλον, κάμαξιν ἐνστηρίξας ἐπὶ πλέον μένειν ἐποίησεν. ἡ δε νύμφη θεασαμένη χάριν αὐτῷ ὡμολόγησεν, ἡλικιῶτις γὰρ ἔφη εἶναι τοῦ φυτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν αὐτόν, εἴ τι ἂν ἐθέλῃ, αἰτεῖν. ὁ δὲ τὴν συνουσίαν αὐτῆς ᾐτήσατο. ἡ δὲ ἔφη αὐτῷ, ὅτι τὸν καιρὸν τῆς μίξεως ἀφικνουμένη σοι μέλισσα ἐρεῖ.

Sub Charone Lampsaceno latere Charonem illum Naucratitam suspicor hac commotus causa: Sub eiusdem Charonis Lampsaceni nomine traditur eadem fere fabula sed mutata persona (pro „Rhoeco“ nominatur „Ἀρκὰς ὁ Διὸς“ κ. τ. λ.) in Tzetzae ad Lycophronis v. 480 scholio: Ἀρκάς, ὁ Διὸς ἢ Ἀπόλλωνος παῖς καὶ Καλλιστοῦς τῆς Λυκάονος θυγατρός, ὥς φησι Χάρων ὁ Λαμψακηνός, κυνηγῶν ἐνέτυχέ τινι τῶν Ἁμαδρυάδων νυμφῶν κινδυνευούσῃ καὶ μελλούσῃ φθαρῆναι ὑπὸ χειμάρρου ποταμοῦ ἐν τῇ δρυΐ, ἐν ᾗ γεγονυῖα ἦν ἡ νύμφη, καὶ ἀνέτρεψε τὸν ποταμὸν καὶ τὴν δρῦν χώματι ὠχύρωσεν. ἡ δὲ νύμφη, Χρυσοπέλεια τὴν κλῆσιν κατ' Εὔμηλον, συνελθοῦσα αὐτῷ γεννᾷ Ἔλατον καὶ Ἀφείδαντα, ἐξ ὧν εἰσιν καὶ οἱ Ἀρκάδες, ὥς φησι⟨ν⟩ Ἀπολλώνιος κ. τ. λ. Ex verbis extremis ὥς φησιν Ἀπολλώνιος verisimile est hoc quoque scholium aliquo modo manasse ex integrioribus historiis Apollonianis.

Iam vero id certe insoliti aliquid habet, quod, cum tria haec scholia effluxisse videantur ex historiarum libellis in Apollonium et Theocritum scriptis, duae illae eiusdem fabulae species attribuuntur uni eidemque auctori, qui in Sch.

Apoll. alibi nusquam nominatur; neque minus illud offendit, quod hic auctor est e numero rerum scriptorum, qui non solebant in singulis eiusdem generis fabulis commorari; quae res neque Muelleri (frg. hist. gr. I p. 35 num. 13) verbis explicatur, qui has duas fabulas ad Charonis Lampsaceni *κτίσεις* refert, in quibus scriptores „fabulis plurimis exponendis indulserint", siquidem in priore fabula nihil inest, quo „*κτίσις*" significetur. Immo haec potius indicant historiarum Apollonii et Theocriti auctorem, qui in singulis fabulis explicandis varias memorias undique collegerit, ut doceret, quae ratio intercederet inter eum, cuius carmina explicabat, poetam et ceteros scriptores, id quod in historicis scholiis saepe fit. Conicio igitur principio scriptum fuisse „*Χάρων*" tantum eoque nomine significatum Charonem, historiarum in Apollonium et Theocritum auctorem, verba autem *ὁ Λαμψακηνός* addita esse a recentiore quodam scholiasta, cui hic Charon notior fuerit[1]), cum praesertim suspicari liceat alteram duarum illarum fabularum, quae ad Arcadum originem (*κτίσιν*) spectat, a Charone Naucratita ex Lampsaceno petitam esse; qua re scholiastam inductum conicias, ut Lampsaceni nomen in altera quoque fabula adderet. Quod autem in Sch. Apoll. II 1052 legimus „*Χάρης*", hoc fere modo explicandum puto: in integrioribus scholiis Apollonianis Charonis nomen, cum saepe excitandum esset, per notam fuisse scriptum eamque postea scholiastam perperam resolvisse.

Itaque cum Charon ille Naucratita historiarum in Theocritum et Apollonium auctor, isdem fere temporibus quibus Apollonius, nonnullis post Theocritum decenniis floruerit, scholiis illis mythologicis, quae a posterioribus commenta-

[1]) Certa ratione ad Charonem Lampsacenum referendum videtur Sch. Apoll. II 2, siquidem in hoc nominatur Lampsacenorum patria, de qua librum a Charone Lampsaceno scriptum esse constat: Sch. Apoll. II 2 (p. 388, 11): *Χάρων δέ φησι καὶ τὴν Λαμψακηνῶν χώραν πρότερον Βεβρυκίαν καλεῖσθαι ἀπὸ τῶν κατοικησάντων αὐτὴν Βεβρύκων. τὸ δὲ γένος αὐτῶν ἠφάνισται διὰ τοὺς γενομένους πολέμους, καθάπερ καὶ ἄλλων ἐθνῶν.*

toribus ex Charonis libellis excerpta sunt, continetur pretiosissima et antiquissima scholiorum Theocriteorum pars.

Caput IV.

DE SCHOLIIS EX ETYMOLOGICO QUODAM DEPROMPTIS.

Quod demonstravimus genuinum illum commentarium Theocriteum praecipue compositum esse ex historiis et paraphrasi, id confirmatur scholiorum Id. I exemplo, a quibus si segregaveris particulas historicas et paraphrasticas, quae restant paene omnia pertinent ad vulgarem posterioris temporis doctrinam scholasticam.

Non vulgarem quidem doctrinam, attamen recentiorem aetatem redolent ea scholia, quae ex Etymologici quodam exemplari transcripta videntur. Quod exemplar paulo quidem amplius fuisse eis, quae contulit Gaisfordus in editione Etymologici vulgo Magni appellati, atque ei similius, quod primum ex codice Florentino saec. X edidit Emmanuel Miller (Mélanges de littérature grecque 1868 p. 11—318), indicat maior auctorum, qui excitantur, numerus. Versantur autem haec scholia praecipue in rebus ad etymologiam vel ad singulorum verborum significationem et usum spectantibus [1]).

Dixerit quispiam consentire ista scholia cum Etymologicis, non quod ex his deprompta sint, sed quod emanaverint ex isdem, e quibus Etymologici archetypus, fontibus, i. e. ex commentariis eorum hominum doctorum, qui Augusti aut Hadriani aut Iustiniani aetate Theocrito explicando operam dederint. Qui vereor ne statim ipse sententiam mutet, si

---

[1]) Digna inprimis quae separatim examinentur ea sunt, quae pertinent ad dialectos, de quibus vide infra p. 62.

intellexerit vel ubi Etymologici auctor profiteatur se commentarios in Theocritum usurpasse, nullum consensum fieri inter eum et scholiastam Theocriteum, ut, exceptis paucis illis locis, in quibus nominatim hi commentatores citantur, horum studiorum vestigia in scholiis prorsus evanuisse putanda sint: veluti omnino fere interierunt in scholiis ea, quae Etymologicum Sorb. servavit de „γρῖπος“ vocabulo (cfr. Et. M. p. 241 adn. 27 et Sch. Theocr. Id. I 39) ex Theonis in Theocritum commentario desumpta; item Et. M. p. 156, 30 adn. 30 (cfr. Sch. Theocr. Id. IV 57) et p. 273, 38 (cfr. Sch. Theocr. Id. VII 152—154) ex Amaranti commentariis transcripta.

I. Et. M. p. 241 adn. 27: Γρῖπος τὸ ἁλιευτικὸν δίκτυον, οἷον ἄγρυπον· ἀγρεῖν δὲ τὸ λαμβάνειν. Οὕτως Θέων ἐν ὑπομνήματι τῷ εἰς Θεόκριτον. Sorb. — Sch. Theocr. Id. I 39: Γριπεύς: ὁ ἁλιεύς, καὶ γρῖπος τὸ δίκτυον παρὰ τὸ τοὺς ἰχθύας ἀγρεύειν.

II. Et. M. p. 156, 30 adn. 30: Ἀσπάλαθος εἶδος ἀκάνθης. . . . παρὰ τὸ σπῶ σπάλαθος καὶ ἀσπάλαθος. Οὕτως Ἀμάραντος εἰς τὸν Θεόκριτον. — Sch. Theocr. IV 57: Ἀσπάλαθοι: εἶδος ἀκάνθης, ᾗ πληγέντες οἱ ἔλαφοι ἀποθνήσκουσιν. ἀσπάλαθος δὲ διὰ τὸ μὴ ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν πληγέντων ἀφαιρεῖσθαι.

III. Et. M. p. 273, 38: Διεκρανώσατε σημαίνει τὸ ἀνεῴξατε. παρὰ τὸ κάρα, διεκαρανώσατε, καρανῶ καὶ διακαρανῶ· δοκεῖ γὰρ τῶν πίθων ἡ ἀλοιφὴ κάρα εἶναι. Οὕτως Ἀμάραντος ὑπομνηματίζων τὸ ἠδύλλιον Θεοκρίτου, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ Λυκίδας ἢ Θαλυσία. — Sch. Theocr. Id. VII 154 (Ahr. II p. 284, 15): Διεκρανώσατε Νύμφαι: κατὰ περίφρασιν ἀντὶ τοῦ ἐκεράσατε. μᾶλλον ἐμεθήσατε καὶ ἀνακαλυφθῆναι ἐποιήσατε [ἢ ἐπηγάσατε]

ᾤξαν δὲ θύρας, ἀπὸ δὲ κρήδεμνον ἔλυσαν

καθ' Ὅμηρον (cfr. Hom. γ 392). — (Διεκρανάσατε: διεπληρώσατε, διετελειώσατε. ἢ ἐκεράσατε codex p.)

Adde quod persequi licet, quomodo scholiasta nonnumquam adnotationes suas ex diversissimis Etymologici locis conscripserit.

Pertinent autem scholia illa, quae ex Etymologico transcripta esse arbitror, pleraque[1]) ad unum Idyllium I, unde novum argumentum peti potest, quo comprobetur a Theocriti scholiasta excerptum esse Etymologicum.

Cum neque Ahrensius neque Gaisfordus[2]) omnia quae huc pertinent scholia adnotare potuerint, sed aliquot nova ex Theocriti codice Ambrosiano accesserint, singula scholia additis Etymologici locis ita perlustremus, ut simul suo loco testimonia proferamus ad confirmanda ea, quae supra exposuimus, idonea. Eis scholiis Theocriteis, quibus Ahrensianum scholiorum corpus caret, asteriscum praefixi.

Sch. Theocr. Id. I 1: *Ψιθυρίζειν τινὲς ὀνοματοποιεῖσθαί φασιν, ὡς τὸ κρίκε δὲ ζυγόν* ⟨Hom. *Π* 470⟩ *καὶ τὸ σίζε δὲ ὀφθαλμός* ⟨Hom. *ι* 394⟩. *κυρίως ἐπὶ τῶν ψευδομένων τὸ ψιθυρίζειν λαμβάνουσι . . . ψίθυρ ψίθυρος ὡς μάρτυρ μάρτυρος, καὶ ψίθυρος ψιθύρου ὡς μάρτυρος μαρτύρου. Τὸ δὲ ψίθυρ παρὰ τὸ ψίθος, ὃ σημαίνει τὴν λοιδορίαν. ἢ παρὰ τὸ ψίω τὸ λεπτύνω καὶ τὸ θύρα, σημαίνει δὲ τὰ χείλη περιφραστικῶς. τὸ δὲ ψίθος ἀπὸ τοῦ ψεῦδος ἀποβολῇ τοῦ υ καὶ τροπῇ τοῦ [ε εἰς ι καὶ τοῦ] δ εἰς θ ψίθος. γίνεται δὲ καὶ τὸ ψίω ἀπὸ τοῦ ψῶ ἢ ἀπὸ τοῦ ψαύω, ἀφ' οὗ ψιὰς ἡ κατὰ λεπτὸν τοῦ ὕδατος ἔκδοσις, ὡς λάμπω λαμπάς, ἴλλω ἰλλάς. Ὅμηρος ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα* ⟨*Ν* 572⟩. *οἱ δὲ παρὰ τὸ ψίσω τὸ ποτίσω.*

Et. M. p. 818, 45: *Ψιάδες ψεκάδες, δρόσοι· πασιάδες τινὲς οὖσαι, παρὰ τὴν παῦσιν. ὁ δὲ Ἡρωδιανός· ψεκάδες καὶ ψιάδες, ἀποβολῇ καὶ μεταθέσει. ὁ δὲ Φιλόξενος· ἔστι ψῶ ῥῆμα, παράγωγον ψίω τὸ λεπτύνω καὶ ἐλαττῶ, ἀφ' οὗ ψιὰς ἡ κατὰ λεπτὸν τοῦ ὕδατος ἔκδοσις. ὡς λάμπω λαμπάς, ἴλλω ἰλλάς, οὕτω ψίω ψιὰς ἡ κατ' ὀλίγον κατερχομένη δρόσος. οἱ δὲ παρὰ τὸ ψίσω τὸ ποτίσω.*

---

[1]) Perpauca ad reliqua idyllia pertinent: veluti Sch. Theocr. Id. IV 62: cfr. Et. M. p. 531, 23; Sch. Theocr. Id. V 14: cfr. Et. M. p. 54, 27; Sch. Theocr. Id. V 43: cfr. Et. M. p. 774, 8.

[2]) Zieglerus has res neglexit.

Et. M. p. 818, 53: ψίθυρ ψίθυρος, παρὰ τὸ ψύθος. λέγεται καί ψίθυρος ψιθύρου. καὶ ψιθυρίζω τὸ τῇ φωνῇ λεπτολογῶ· παρὰ τὸ ψίω καὶ τὸ θύρα, ὃ σημαίνει περιφραστικῶς τὰ χείλη. ἐκ τούτου καὶ ψιθυρισμὸς ἡ λεπτὴ φωνή. Τινὲς δὲ τὸ ψιθυρίζειν ὠνοματοπεποιῆσθαι φασίν, ὡς τὸ κρίκε ⟨Hom. Π 470⟩ καὶ σίζεν ⟨Hom. ι 394⟩, ἀπὸ τοῦ τελουμένου ἤχου ὑποφυσῶντος τοῦ ἀνέμου· οἷον Ἡδύ τι τὸ ψιθύρισμα τῶν δένδρων ἠκούετο. ὅθεν κυρίως ἐπὶ τῶν ψευδομένων τὸ ψιθυρίζειν λαμβάνουσιν, ἐγκειμένου τοῦ ψύθους. Καλλίμαχος ⟨frg. 184⟩·

Σκύλλα γυνὴ κατάκασσα καὶ οὐ ψύθος οὔνομ' ἔχουσα.

Et. M. p. 819, 13 Ψύθος τὸ ψεῦδος, ἐκβολῇ τοῦ ε ψῦδος, καὶ τροπῇ τοῦ δ εἰς θ ψύθος.

Citantur igitur in Sch. Theocr. tres loci Homerici, quorum priores in Et. M. minus ampli insunt, tertius omnino deest.

*Sch. Theocr. Id. I 26: Πέλλας: ξύλινα ἀγγεῖα ἀπὸ τοῦ πεπελεκῆσθαι ... πελίωμα δὲ τὸ μέλαν· λέγομεν γὰρ πέλλην βοῦν τὸν τοιοῦτον χρῶμα ἔχοντα· καὶ Πέλλη πόλις Μακεδονίας, ὅτι βοῦς αὐτὴν εὗρε, πέλλη τὸ χρῶμα· καὶ Πελίας ὄνομα.

Et. M. p. 659, 36: καὶ Πελίωμα τὸ μέλαν· καὶ γὰρ πέλλην λέγουσι βοῦν τὸν τοιοῦτο χρῶμα ἔχοντα· καὶ Πέλλη πόλις Μακεδονίας, ὅτι βοῦς αὐτὴν εὗρε, πέλλη τὸ χρῶμα· καὶ ὁ Πελίας ὄνομα. p. 659, 41: ... ἀπὸ τοῦ πεπελεκῆσθαι. εἰσὶ δὲ ξύλινα ἀγγεῖα.

Sch. Theocr. Id. I 27: Καὶ βαθὺ κισσύβιον: ποτήριον ἀγροικικόν· ἴσως ἀπὸ τοῦ κισσοῦ, ἐξ οὗ κατεσκευάζοντο τὰ ποτήρια· κοινοτέρως δὲ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ξυλίνων ποτηρίων ὁ λόγος τίθεται· παρὰ τὸ κεχύσθαι εἰς αὐτὸ τὸν οἶνον, οἷον χύω χύσω χυσσίβιον καὶ κισσύβιον. Ἡσίοδος· ὀλίγον δ' εἴσεται κισσυβίῳ.

Et. M. p. 515, 33: Κισσύβιον τὸ ἀγροικικὸν ποτήριον· ἴσως ἀπὸ τοῦ κισσοῦ, ἐξ οὗ κατεσκεύαζον τὰ ποτήρια· κοινοτέρως δὲ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ξυλίνων ποτηρίων ἡ λέξις τίθεται· παρὰ τὸ κεχύσθαι εἰς αὐτὸ τὸν οἶνον, οἷον χύω χύσω χυσίβιον καὶ κισσύβιον.

Verba igitur Hesiodi (vel potius Callimachi frg. 109) nunc desunt in Et. M.

Sch. Theocr. Id. I 45: Τυτθόν: κυρίως τὸ ἐπιτίτθιον βρέφος· παρὰ τὸν τιτθόν, ὃ σημαίνει τὸν μαζόν· ὅθεν καὶ τυτθὴν λέγουσιν ὀλίγην ἢ μικρὰν (καὶ τυτθήν).

Et. M. p. 772, 12: Τυτθὸν ὀλίγον. τιτθὸς λέγεται ὁ μαστός· καὶ ὑποτίτθια τὰ ὑπομάζια παιδία, τὰ βρέφη. ὅθεν γίνεται τυτθὸν τὸ ἐπ' ὀλίγον· καὶ τυτθὴν λέγουσιν ὀλίγην ἢ μικράν.

Sch. Theocr. Id. I 47: Κῶρος: ἀπὸ τοῦ κόρη ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ, οἱονεὶ χόρη τις οὖσα· ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῆς χεῖσθαι τὸ διορατικὸν πνεῦμα. Κόρη δὲ ἡ παρθένος ἡ ὑγροφυὴς καὶ τρυφερά· ἀπὸ τοῦ κορεῖν, τὸ καλλωπίζειν, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ εἴρηται. ἢ ἡ καθαρὰν καὶ ἄφθορον ἔχουσα τὴν ἡλικίαν· κορεῖν γὰρ τὸ καθαίρειν, ἀφ' οὗ καὶ νεωκόρος. ἢ παρὰ τὸ κείρω, ἡ κειρομένη ἔτι καὶ νηπιάζουσα· ἀφ ἧς καὶ τὸ κόρος καὶ κοῦρος, ὁ ἁπαλὸς καὶ τρυφερὸς παῖς.

Et. M. p. 529, 32: Κόρη ἡ παρθένος καὶ ὑγροφυὴς καὶ τρυφερά· ἀπὸ τοῦ κορεῖν, τὸ καλλωπίζειν, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ εἴρηται. ἢ ἡ καθαρὰν καὶ ἄφθορον ἔχουσα τὴν ἡλικίαν· κορεῖν γὰρ τὸ καθαίρειν, ἔνθεν καὶ νεωκόρος. ἢ παρὰ τὸ κόρον ἐμποιεῖν τῇ ἰδέᾳ. ἢ παρὰ τὸ κείρω, ἡ κειρομένη ἔτι νεάζουσα. Κόρη δὲ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, οἱονεὶ χόρη τις οὖσα· ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῆς χεῖσθαι τὸ ὁρατικὸν πνεῦμα.

Et. M. p. 534, 6: Κούρη: ... ἢ παρὰ τὸ κείρω, τὸ κουρεύω, κόρη καὶ κούρη πλεονασμῷ του υ, ἡ κειρομένη ἔτι καὶ νηπιάζουσα. — Cfr. etiam Et. Gud. 338, 3.

Sch. Theocr. Id. I 48: Ἥμενος: καθεζόμενος· ἀπὸ τοῦ ἕω, τὸ καθέζομαι, ἕημι· ὃ παθητικὸν ἕεμαι ἧμαι, ἡ μετοχὴ ἑέμενος ἥμενος.

Et. M. p. 429, 5: Ἥμενος καθεζόμενος· ἀπὸ τοῦ ἑῶ, τὸ κάθημαι, γίνεται ἕημι· τὸ παθητικὸν ἕεμαι ἧμαι, ἡ μετοχὴ ἥμενος.

Sch. Theocr. Id. I 48: Ὄρχως: ὄρχος ὀρχάτου διαφέρει. ὄρχος γάρ ἐστιν ὁ βόθρος, εἰς ὃν ἐντίθεται τὸ φυτὸν πρὸς

μοσχείαν, παρὰ τὸ ὀρύσσω ὄρυχόν τινα ὄντα· ὄρχατον δὲ τὴν ἐπίστιχον φυτείαν παρὰ τὸ ἔρχεσθαι. καὶ Ἀριστοφάνης τὸ μεταξὺ τῶν φυτῶν μετόρχμιον ἐκάλεσεν ἐν τοῖς Γεωργοῖς, ὁ δὲ Ἡσίοδος ὄρχον λέγει τὴν ἐπίστιχον τῶν ἀμπέλων φυτείαν· λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας ⟨Hes. Scut. 294⟩ φέρουσαν μεγάλων ἀπὸ ὄρχων ⟨Hes. ibid.⟩. καὶ πάλιν παρὰ δέ σφισιν ὄρχος χρύσεος ἦν ⟨Hes. ibid. 296 sq.⟩. ἔστι δ' ὅτε δὴ καὶ κῆπον δηλοῖ. Ἀπίων δὲ ἐτυμολογεῖ παρὰ τὸ ὄρνυσθαι τὴν γῆν πρὸς φυτείαν.

Et. M. p. 634, 34: Ὄρχατος σημαίνει τὸν παράδεισον, τὴν φυτείαν δ' ἧς ἐρχόμεθα. Διαφέρει δὲ ὀρχοῦ. ὀρχὸς γάρ ἐστιν ὁ βόθρος, εἰς ὃν ἐντίθεται τὸ φυτὸν πρὸς μοσχείαν, παρὰ τὸ ὀρύσσω ὄρυχόν τινα ὄντα· ὄρχατος δὲ ἡ ἐπίστιχος φυτεία, παρὰ τὸ ἔρχεσθαι. καὶ Ἀριστοφάνης τὸ μεταξὺ τῶν φυτῶν μετόρχιον ἐκάλεσεν ἐν τοῖς Γεωργοῖς, ὁ δὲ Ἡσίοδος ὀρχὸν λέγει τὴν ἐπίστιχον φυτείαν τῶν ἀμπέλων· οἵ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους — — ἔφερον βότρυας μεγάλων ἀπὸ ὀρχῶν ⟨Scut. 293 sq.⟩ καὶ πάλιν παρὰ δέ σφισιν ὀρχὸς χρύσεος ἦν ⟨Hes. Scut. 269 sq.⟩. ἔστι δὲ ὅτε δηλοῖ καὶ κῆπον. Ἀπίων δὲ ἐτυμολογεῖ παρὰ τὸ ὄρνυσθαι τὴν γῆν πρὸς φυτείαν. καὶ Ὅμηρος πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς Ἰλιάδος ξ' ⟨Ξ 123⟩.

Sch. Theocr. Id. I 49: Φοιτῇ: φοιτῶ σημαίνει τὸ ὁρμῶ. ὡς παρὰ τὸ πόρος πορῶ καὶ πορεύομαι παράγωγον, οὕτω καὶ παρὰ τὸ ὁδὸς γίνεται ὁδῶ, τροπῇ τοῦ δ εἰς τ ὁτῶ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ φ καὶ ι φοιτῶ.

Et. M. p. 797, 43: Φοιτητὴς ὁ μαθητὴς καὶ ὁ διδάσκαλος· ἐκ τοῦ φοιτῶ φοιτήσω· σημαίνει τὸ ὁρμῶ· γίνεται παρὰ τὴν πρὸ πρόθεσιν καὶ τὸ ἰτῶ, τὸ πορεύομαι, ῥηματικὸν ὄνομα ἰτὸς προϊτὸς προϊτῶ καὶ συναιρέσει προιτῶ καὶ ἐκβολῇ τοῦ ρ καὶ τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασὺ φοιτῶ. ἢ παρὰ τὸ ὁδὸς ὁδῶ, πλεονασμῷ τοῦ ι οἰδῶ, τροπῇ τοῦ δ εἰς τ οἰτῶ, καὶ πλεονασμῷ τοῦ φ φοιτῶ. σημαίνει δὲ τὸ ὁρμῶ καὶ παραγίνομαι· ὅθεν τὸ φοίτα. Cfr. etiam Et. Gud. p. 556, 10.

*Sch. Theocr. Id. I 49: Τρώξιμον: παρὰ τὸ τρῶ τὸ σημαῖνον τὸ βλάπτω, παράγωγον τρώγω. σημαίνει δὲ τὸ κατεργάζεσθαι καὶ μὴ ἐᾶν ἅτινα τρώγει τις ὑγιᾶ· ἀφ' οὗ καὶ τρῶγες,

τὰ ἐν τοῖς ὀσπρίοις θηρία, καὶ τρῶκται. — . . παρὰ τὸ τρώγω τρώζω τρώξιμος καὶ τρώκτης.

Et. M. p. 770, 40: Τρώγω παράγωγόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ τρῶ, τὸ βλάπτω. σημαίνει τὸ κατεργάζεσθαι τὰ βαλλόμενα καὶ μὴ ἐᾶν ἅτινα ἂν τρώγῃ τις ὑγιᾶ.

Τρῶγες θηρία τὰ ἐν τοῖς ὀσπρίοις.
Τρώκτης ἀποστερητής κ. τ. λ.

*Sch. Theocr. Id. I 51: Ξηροῖσι: ἀπὸ τοῦ ξέω ξῶ ῥήματος. ἐκ μεταφορᾶς τῆς ὕλης τῶν ξύλων· εἴ τι γὰρ ἔξυσται, ξηρὸν γίνεται, καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ ε εἰς η ξηρόν.

Et. M. p. 611, 3: Ξηρὸν καὶ ξερόν: παρὰ τὸ ξῶ ῥῆμα ἢ ξέω. ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ὕλης τῶν ξύλων· εἴ τι γὰρ ἔξυσται, ξηρόν· γίνεται δὲ κατὰ τροπὴν τοῦ η εἰς ε ξερόν. ἢ παρὰ τὸ σκληρὸν ἐκβολῇ τοῦ λ καὶ κράσει.

Sch. Theocr. Id. I 52: Καλάν: ἐπίθετόν ἐστι· ῥῆμα κάζω, ὃ δηλοῖ τὸ κοσμῶ, ὁ μέλλων κάσω, ἀφ᾽ οὗ ῥηματικὸν ὄνομα καλός, τὸ θηλυκὸν ἡ καλή. ἢ παρὰ τὸ καλῶ ῥῆμα γίνεται καλὸς διὰ τὸ καλεῖν πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστον, ὡς τὸ ἀγαθόν, ἐφ᾽ ᾧ πάντες θέομεν.

Et. M. p. 485, 55: Καλὸς ἐκ τοῦ κάλλος. ἢ παρὰ τὸ κάζω, ὁ μέλλων κάσω, ῥηματικὸν ὄνομα καλός. ἢ παρὰ τὸ καλῶ ἐκ τοῦ καλεῖν πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστον, ὡς ἀγαθόν, ἐφ᾽ ὃ ἄγαν θέομεν. ἢ κ. τ. λ.

*Sch. Theocr. Id. I 55: Πέπταται: ἐκ τοῦ ἵπτημι ἕπτακα ἕπταμαι ἕπτασαι ἕπταται καὶ πλεονασμῷ τοῦ π πέπταται Αἰολικῶς· οἱ γὰρ Αἰολεῖς εἰώθασι προστιθέναι σύμφωνον, ὥσπερ τὸ ἐπτέρυγμαι, οἷον·

ὡς δὲ πάϊς πεδὰ μάτερα πεπτέρυγμαι (Sappho frg. 38).

Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ πάθους.

Et. M. p. 662, 32: Πέπταμαι: ἐκ τοῦ ἵπτημι γίνεται ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἔπταμαι ἔπτασαι ἔπταται καὶ πλεονασμῷ τοῦ π πέπταμαι Αἰολικῶς· οἱ γὰρ Αἰολεῖς εἰώθασι προστιθέναι σύμφωνον, ὥσπερ τὸ ἐπτερύγωμαι, πε-

πτερύγωμαι· καὶ ἀπὸ τοῦ ἔπτωκα, πέπτωκα. ἢ ἀπὸ τοῦ πτῶ, ὁ παρακείμενος ἔπτωκα καὶ πλεονασμῷ τοῦ π. πέπτωκα ἀπὸ τοῦ κ. τ. λ.

*Sch. Theocr. Id. I 55: Ὑγρός: γίνεται τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ ὕω, ὃ βρέχω, ὕσω ὑρὸς καὶ ὑγρὸς πλεονασμῷ τοῦ γ.

Et. M. p. 774, 47: Ὑγρὸν ὕδωρ τὶ ὄν, οἷον ἔνυδρον. ἢ παρὰ τὸ ὕω ὕσω ὑρός καὶ πλεονασμῷ τοῦ γ ὑγρός·

p. 774, 51: Ὕδωρ παρὰ τὸ ὕω, τὸ βρέχω, ὕωρ· κ. τ. λ.

p. 775, 1: Ὑετὸς παρὰ τὸ ὕω, τὸ βρέχω, ὕτος.

*Sch. Theocr. Id. I 57: Πορθμεῖ: ἀπὸ τοῦ πορθμός. ὡς ἀπὸ τοῦ κείρω κορμός, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ πείρω τοῦ σημαίνοντος τὸ περῶ γίνεται πορμὸς καὶ πλεονασμῷ τοῦ θ πορθμός, ἔστι δὲ θάλασσα μεταξὺ δύο ἠπείρων· ἰσθμὸς δὲ τοὐναντίον ἡ στενὴ ἤπειρος μεταξὺ θαλασσῶν δύο. ἀπὸ τοῦ πορθμὸς οὖν γίνεται πορθμεύς, ὁ περάτης.

Et. M. p. 683, 15: Πορθμός: ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κείρω γίνεται κορμός, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ πείρω τοῦ σημαίνοντος τὸ περῶ γίνεται πορμὸς καὶ πλεονασμῷ τοῦ θ πορθμός, ἡ μεταξὺ δύο ἠπείρων θάλασσα. Ζήτει εἰς τὸ Ἰσθμός.

p. 477, 22: Ἰσθμὸς οὐ μόνον ὁ λαιμός, ἀλλὰ καὶ στενὴ γαῖα μεταξὺ δύο θαλασσῶν· πορθμὸς δὲ κ. τ. λ.

*Sch. Theocr. Id. I 58: Τυρόεντα: ἐκ τοῦ τυρὸς τυρόεις. γίνεται δὲ παρὰ τὸ τηρῶ· γάλα γὰρ τηρούμενον ὁ τυρός. τὸ δὲ τηρῶ παρὰ τὸ οὐρῶ τὸ φυλάσσω, πλεονασμῷ τοῦ τ τουρῶ, καὶ τροπῇ τῆς ου εἰς η τηρῶ. τὸ δὲ τυρὸς ἐκβολῇ τοῦ ο γέγονε.

Et. M. p. 772, 5: Τυρὸς παρὰ τὸ τηρεῖν κατὰ τροπήν· γάλα γὰρ τηρούμενον ἐστὶν ὁ τυρός· (κ. τ. λ.)

p. 757, 47: Τηρῶ: παρὰ τὸ θέω θηρῶ· ὅπου γὰρ τρέχει τις, καὶ θεωρεῖ. ἢ ἐκ τοῦ ὠρῶ τὸ φυλάττω, πλεονασμῷ τοῦ τ τωρῶ διὰ τοῦ ω μεγάλου ὡς πυλωρός, καὶ τροπῇ τοῦ μακροῦ εἰς μακρὸν τηρῶ. ἢ ἐκ τοῦ ὁρῶ, τὸ βλέπω.

*Sch. Theocr. Id. I 60: Ἄχραντον: ἀθιγές, οὗ χεὶρ οὐχ ἥψατο. ἢ ὃ οὐδέποτε εἰς χρείαν ἦλθεν.

Et. M. p. 182, 26: Ἄχραντον ἀμόλυντον καὶ καθαρόν· παρὰ τὸ χραίνω χρανῶ χραντὸς καὶ ἄχραντος. ἢ ἀχέραντον, οὗ μηδέπω χεὶρ ἥψατο. ἢ τὸ μηδέπω ἐν χρείᾳ γεγονός. ἢ ἀχρόαντον τὸ μὴ χροὸς ἁψάμενον.

Sch. Theocr. Id. I 60: Πρόφρων: προθύμως· παρὰ τὴν προ καὶ τὸ φρῶ.

Et. M. p. 691, 35: Πρόφρων: προθύμως· παρὰ τὴν προ καὶ τὸ φρῶ.

*Sch. Theocr. Id. I 61: Ὕμνος: ὑπόμονός τις ὤν, καθὸ εἰς ὑπομονὴν καὶ μνήμην ἄγει τὰς τῶν ἐπαινουμένων πράξεις, οὐχ ὡς κἀκείνων μὴ ὄντων ὕμνων, ἀλλ᾽ ὅτι τὰ ἄλλα προσῴδια προσιόντες ναοῖς ἢ βωμοῖς πρὸς αὐλὸν ᾖδον, τὸν δὲ ὕμνον πρὸς κιθάραν. Οὕτω Δίδυμος.

Et. M. p. 777, 1: Ὕμνος κατὰ συγκοπὴν ὑπόμονός τις ὤν, καθὸ εἰς ὑπομονὴν καὶ μνήμην ἄγει τὰς τῶν ἐπαινουμένων πράξεις καὶ ἀρετάς. κεχώρισται δὲ ἐγκωμίων καὶ προσῳδιῶν καὶ παιάνων, οὐχ ὡς κἀκείνων μὴ ὄντων ὕμνων· γράφεται δὲ (γὰρ) ὕμνος προσῳδίας (-ιῶν) ὕμνος ἐγκωμίου, ὕμνος παιᾶνος καὶ τὰ ὅμοια· [διαστέλλεται ὡς εἴδη ἀπὸ γένους· ἀλλ᾽ ὅτι τὰ ἄλλα ἀντιδιαστέλλονται] προσῴδια γάρ, καθὰ κέκληται, προσιόντες ναοῖς ἢ βωμοῖς πρὸς αὐλὸν ᾖδον, τὸν δὲ ὕμνον πρὸς κιθάραν. Οὕτως Δίδυμος ἐν τῷ περὶ λυρικῶν ποιητῶν.

*Sch. Theocr. Id. I 62: Κερτομέω: ἐρεθίζω, χλευάζω. καὶ κερτομίοις ἐπέεσσιν ἐρεθιστικοῖς, παροξυντικοῖς, χλευαστικοῖς, ἀπατηλοῖς· κερτόμιον γὰρ [τὸ] λόγιον, τὸ παραλογιστικόν. — Παρὰ τὸ τέμνειν τὸ κέαρ, ὅ ἐστι τὴν ψυχὴν τῶν ἀκουόντων. καὶ κέρτομος ὁ παραλογιστικός.

Et. M. p. 506, 33: Κέρτομος ὁ χλευαστής, ὁ τὸ κέαρ τέμνων τῶν ἀκουόντων, διὰ τὸ παραλογιστικὸν τῶν λόγων· (καὶ κερτόμιον τὸ παραλογιστικόν·) ὁ τὴν ψυχὴν χλευάζων λόγοις τοιούτοις· καὶ κερτομίοις ἔπεσιν ἐρεθιστικοῖς, παροξυντικοῖς,

χλευαστικοῖς. Κερτομέων ἐρεθίζων, χλευάζων· σχῆμα παρασύνθετον ἐκ τοῦ κέρτομος.

Sch. Theocr. Id. I 87: Ὠιπόλος: (ᾠπόλος) ἀντὶ τοῦ ὁ αἰπόλος. γίνεται κατὰ τροπὴν τοῦ ο καὶ α εἰς ω μέγα, ἢ μᾶλλον ἐν συναιρέσει τοῦ οα εἰς ω μέγα ὡπόλος, τοῦ δὲ ἰῶτα προσγεγραμμένου (ὁ αἰπόλος) ᾠπόλος.

Et. M. p. 822, 53: Ὠιπόλος ἀπὸ τοῦ ὁ αἰπόλος γίνεται κατὰ κρᾶσιν τοῦ ο καὶ α εἰς τὸ ω, καὶ συναιρέσει πάλιν τοῦ ο καὶ ι εἰς τὴν ωι δίφθογγον ᾠπόλος ἀντὶ τοῦ ὁ αἰπόλος· (κ. τ. λ.)

Caput V.

DE RELIQUIS SCHOLIIS THEOCRITEIS VETUSTIORIBUS.

Superest, ut brevissime dicam de scholiis quae restant. Quorum origo cum aut ab aliis dudum indagata sit aut maioribus difficultatibus obruta, quam quibus removendis tironis vires sufficiant, acquiescam in generibus eorum enumerandis.

Discerni autem posse videntur reliquorum scholiorum genera haec:

1. Scholia ad dialectos pertinentia.

Haec scholia aeque atque illa, quae ex Etymologico transcripta sunt, uberius manant ad unum idyllium primum, ad reliqua carmina fere desunt[1]; atque cum propter maiorem similitudinem ex isdem fontibus, quibus Etymologici auctor usus est, profluxisse videantur, non multo antiquiore tempore quam illa in scholiorum Theocriteorum corpus haec recepta esse suspicor. Referenda autem sunt plurima ad Herodianum.

---

[1]) Habemus in scholiis Id. I scholia dialectica viginti duo, Id. II nulla, Id. III tria, Id. IV duo, etc.

2. Scholia ex libro quodam, quo tractatae erant λέξεις Ἀττικαί, deprompta.

Pauca scholia in eo versantur, ut pro dialecti forma vocabuli, qua poeta usus est, enuntient eam, qua vulgo Attici homines utebantur. Quae scholia repetenda suspicor ex libro aliquo „λέξεων Ἀττικῶν“, quorum non pauca exemplaria pervulgata fuisse constat.

Sunt autem qui huc spectant loci hi sex: Sch. Theocr. Id. II 30, III 5, V 15, VII 110, VII 147, XIV 34.

3. Scholia, quae spectant ad plantarum et animantium descriptionem.

Cum in poesi bucolica saepius plantarum, rarius animalium mentio fiat, ad eorum descriptionem non pauca scholia pertinent. Quorum quamquam aliquot ex Charonis historiarum libello emanasse supra coniecimus, magna tamen eorum pars propter singularem habitum similemque explicandi rationem referenda videtur ad virum aliquem doctum, qui id inprimis persecutus sit, ut physicam doctrinam adhiberet ad interpretandum Theocritum; eumque admodum antiquis temporibus floruisse opinor ideo, quod non raro optimi testes excitantur, veluti Aristoteles (Sch. Theocr. Id. II 48; Sch. Id. VII 22; Sch. Id. VII 141) et Theophrastus (Sch. Theocr. Id. I 52; Sch. Id. I 115; Sch. Id. II 48; Sch. Id. V 92 (*Κυνόσβατος*); Sch. Id. V 97).

4. Scholia, quibus explicantur proverbia.

Non paucis scholiis illustrantur ei loci Theocritei, in quibus proverbia insunt vel significantur, eaque cum eodem explicandi modo insignia sint, unius eiusdemque hominis studia indicant. Sunt autem haec: Scholia ad Theocr. IV 33, IV 62, V 21, V 23, V 31, V 38, V 61, V 65, VI 18, X 11, X 13, X 17, XI 75, XIV 43, XIV 51, XIV 22—24 (*Λύκον εἶδες*), XV 77, XVI 18, IX 16 (ex Mediceo XXXII 37: Zgl. p. 102).

Quae proverbia cum pleraque (addito nonnumquam Theocriti nomine) redeant in Apostolii proverbiorum corpore addanturque non pauca alia, quae nunc in Sch. Theocr. desunt, probabile est Apostolii auctores hausisse ex scholiis Theo-

criteis tum multo integrioribus et amplioribus, aut et scholia Theocritea et Apostolii fontes ex eodem viri docti opere (fortasse Didymi, qui priorum auctorum libros, in quibus proverbia tractabantur, compilaverat) emanasse.

5. Hypotheses.

De hypothesibus cum recte et acute disputasse mihi videatur Ahrensius (Praef. § 7 p. LXVI 2 et p. XXXIII g), ad hunc relegaverim lectores.

Reliqua propediem edentur in Dissertationum Philologicarum Argentoratensium volumine XI.